

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXV M., 4 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. SPALIO (OCTOBER) 6 D. KAINA 10 C.

Dabarė

Koncertams praėjus
Dėl tu piketavimų
Višinskis ir Korėja
Amerikos gyventojai

JUOZAS TYSLIAVA

Čiurlioniečiai, lyg kokias
audra, praėjo pro Lietuvos
rytinių valstybių kolonijas.
Kaip New Yorko ir kaimyni-
nių miestų lietuviai domė-
josi Čiurlionio ansambliu, kaip
jie laukė jo koncerto, užtenka
šio fakto:
Visi bilietai į Carnegie Hall,
kur telpa apie trys tūkstančiai
žmonių, iš anksto buvo iš-
pirkti...
Neveltui toks dienraštis,
kaip New York Herald Tribu-
ne, rašydama apie čiurlionie-
čių koncertą, pažymėjo:
"Čiurlionis Ensemble sings
only folk music but sings
well."

Didesnės, negu Carnegie
Hall, Academy of Music salės,
kur taip pat įvyko čiurlionie-
čių koncertas, Philadelphiajos
lietuviai nepajėgė pripildyti.
Bet tai nereiškia, kad ir ten
įvykusio čiurlioniečių koncerto
negalima laikyti sėkmingu.
Priešingai. Vargiai, ar Phi-
ladelphiajos lietuviai kada nors
yra matę tokį koncertą, ku-
riame būtų dalyvavę daugiau,
kaip pusantro tūkstančio žmo-
nių.
Žodžiu, abu Čiurlionio an-
samblio koncertai buvo sėk-
mingi.

Laisvė džiaugiasi, kad "šim-
tai žmonių piketavo... lenkų
fašistui Wladyslaw Anders'ui
surengta bankietė... New York-
e."

Kaip žinoma, gen. Anders
vadovavo lenkų kariuomenei,
kovojuusiai sąjungininkų pusė-
je prieš Hitlerį.

Tuo tarpu, štai, Laisvė skel-
bia, kad tas generolas buvęs
"Hitlerio bendradarbiu".
Ketvirtuo Lenkijos padalinio
metu Stalinas buvo ar-
timiausias Hitlerio bendradar-
bis.

O kaip dėl tų piketavimų,
tai nejaug mūsų komunistai
dar neatsikando antrojo laz-
dos galo?

I MacArthuro ultimatumą
pasiduoti S. Korėjos komuni-
stai nieko neatšakė.

Už tai Jungtinių Tautų Pi-
nates posėdyje prabilo Vi-
šinskis, reikalaujamas, —

- 1) Kad Korėjoje tuojau bū-
tų nutraukti karo veiksmai,
- 2) Kad Jungtinės Tautos
atsauktų savo kariuomenę,
- 3) Kad visoje Korėjoje bū-
tų paskelbti rinkimai, kuriuos
prižiūrėtų... Kinija ir Tarybų
Sąjunga.

Nelaimėjusi ginklais, Mask-
va dabar mėgina atsigręžti
savo diplomatų liežuviams.

Senovės Romos senato įsta-
tymą neperžengti Rubikono
upelį, skyrusį Italiją į dvi da-
lis, Julius Cezaris pavadino
burtais.

Tada, mat, pasaulis dar ne-
žinojo nei paralelių, nei meri-
dianų sąvokos...

Tuo tarpu, štai, nematoma
ir neapčiuopiama, geografiškai
kalbant, trisdešimt aštuntoji
paralėlė kerta puslį tautą,
kabančią ta pačia kalba ir
siekiančią to paties tikslų —
nepriklausomybės.

Ir tai tik todėl, kad taip no-
ri Maskva.

Kiek tai liečia Korėją, Sta-
linas, tur būt, jau ištikino,
kad Vakarų valstybės nebeda-
rys jam nuolatū.

Kaip žinoma, kas dešimt
metų Dėdė Samas suskaito

KARINIAI IR DIPLOMATINIAI MŪŠIAI DEL KOREJOS

Dabartinu metu visas pasaulis svarsto klausimą, ar so-
vietai pasisų į Korėjos kovas lauką raudonuosius kinečius, pa-
aiskėjus, kad šiaurinių korėjiečių jėgos nebeįveiks atspirti
Amerikos — Jungtinių Tautų kariuomenę.

Išskyrus vieną kitą kovos ži-
dinį Pietų Korėjos teritorijoje,
mūšiai persimetė anapus 38
paralėlės. Tuo metu, kai Ame-
rikos kariuomenė laikosi vis
dar žemiau tos ribos, pietinės
Korėjos daliniai vakariniu pa-
kraščiu nužygiavo apie 58 my-
lias į šiaurę nuo buvusios sienos,
paėmėdamos Kosong pa-
jūrio miestelį, Amerikos laivy-
niui padedanti priešų telkinių
bombardavimais iš jūros.
Lygiu laiku Amerikos avia-
cija aktyviai dalyvauja kovose
šiaurinėje Korėjoje, pagrindi-
ni dūmės skirdama Wonsan
sričiai, kur komunistai mėgi-
na organizuoti pasipriešinimo
liniją. Buvo pranešta, kad
Amerikos bombonešiai užtiko
milžinišką koloną, traukiančią
iš Mandžūrijos į pagalbą
šiaurės korėjiečiams.

Diplomatiniame kovoje dėl
Korėjos išryškėjo Jungtinės
Tautos trejopos jėgos. Orga-
nizacijos narių dauguma rei-
kalauja (Amerikos blokas),
kad pirmą reikią užimti visą
Korėją, o tik po to pradėti
taikos derybas. Išvilius kra-
štą nuo komunistų, pravesti
bendrus rinkimus, sujungti
tautą į vieną valstybę ir už-
sitikrinti nuo naujų užpuoli-
mų.

Rytų blokas, sovietų vado-
vaujamas, reikalauja tuojau
sustabdyti karo veiksmus, už-

visoms 53 tautoms iš 59 Jung-
tinių Tautų narų.

Jis taip pat pareiškė, kad
bus stengiamasi surasti ir at-
sieti su komunistiniais va-
dais, kurie kraštą įtraukė į
nelaimę.

Masiniai kapai

Daugelyje išlaisvintosios so-
stinės vietų, tik atmušus rau-
donuosius, rasta masinių ka-
pų. Kaip spauda iš Seulo pra-
neša, manoma, kad raudoni-
nieji panašiu būdu yra sunai-
kine 2,000 politinių kalinių.
Akivaizdūs židiniai tvir-
tina, kad šimtais žmonių la-
vonų aptikta Seulo priemies-
čių apkasuose, kuriuos raudoni-
nieji buvo išsikase, bet mie-
stui ginti nepasinaudojo. Nu-
žudytieji tenai sumėtyti su už-
pakaly surištomis rankomis.

Raudonųjų slaugytojai iš-
kentėje Seulo ligoninėje, vie-
tos burmistro ištaigoje refe-
ravo, kad apie 200 Seulo prie-
miesčių gyventojų buvo su-
rinkti į raudonųjų policijos
įstaigą ir nužudyti arba išga-
venti nežinoma krypimi. Tai
buvę giminės ir artimieji tų
jaunuolių, kurie nepaklausė
raudonųjų šaukimo stoti tal-
kininkais kovon prieš pietie-
čius.

Masinių kapų randama ir
kitose vietovėse. Taejone ame-
rikiečiai aptiko 400 civilinių
gyventojų pietiečių lafonų, jų
tarpe buvo ir policininkų. Ki-
toje vietoje vėl buvo prane-
sta, kad raudonieji šiauriai
nukankino 40 amerikiečių ka-
rių.

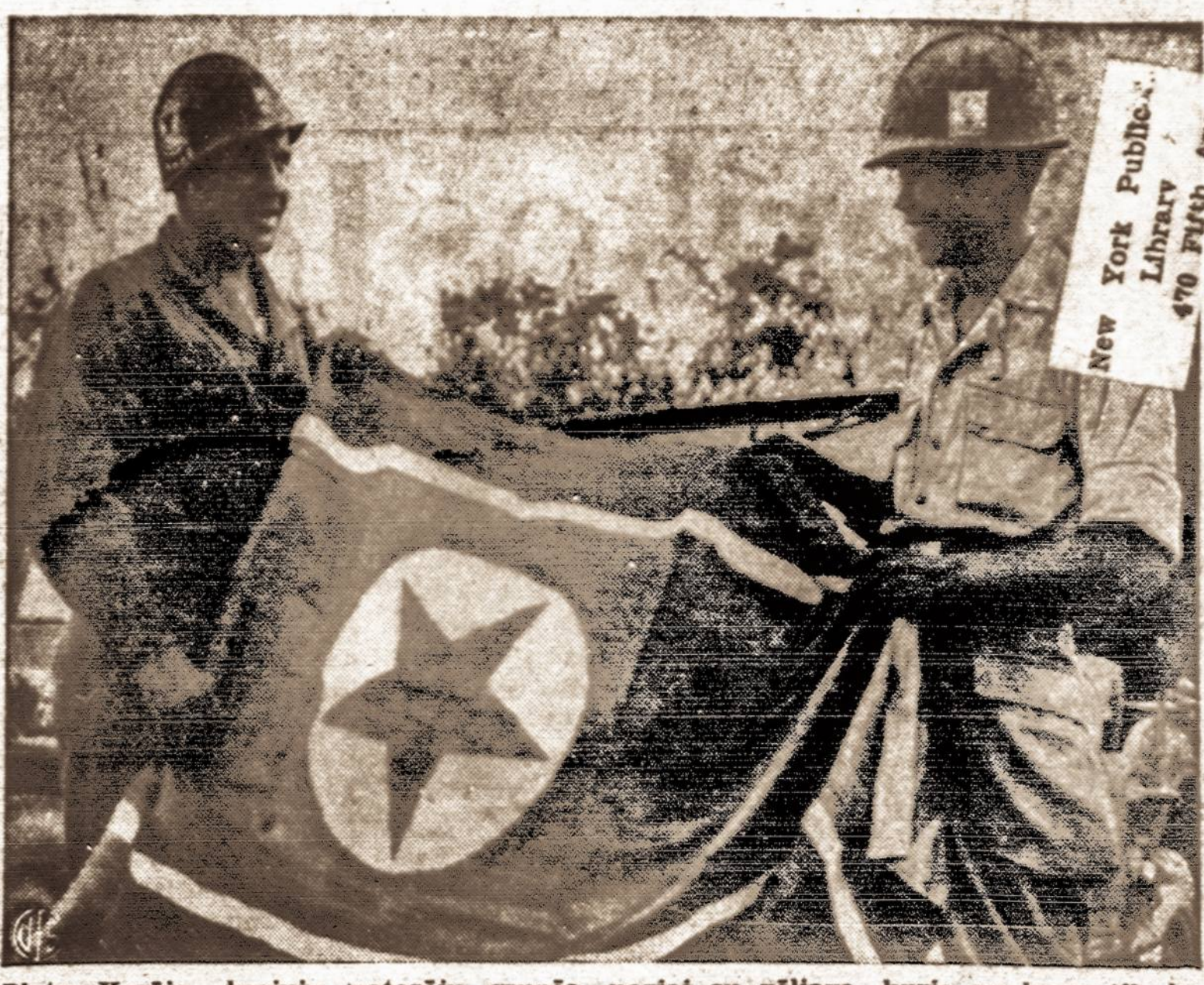
Minos pakraščiuose

Admirolas Forrest P. Sher-
man pranešė, Korėjos van-
denyse rusai išdėjo daugė-
li minu, nuo kurių jau nuken-
tėjo du amerikiečių naikinto-
jai. Zuvo ar dirvo 14 vyrų ir
apie 20 žuizista.
Kiti amerikiečių laivai Ko-
rėjos vandenys aptiko nema-
žą skaičių rusiškų standart-
rio tipo minu, kurios turi pa-
kankamai sprogtamosios me-
džiagos, kad galėtų apgadinti
laivus.

RUOŠIASI PARADUI

Spalio 21 d. tūkstančiuose
Vakarų pasaulio miestų bus
minimos Jungtinių Tautų pen-
kerių gyvavimo metų sukak-
tuvės.

Ta proga New York'e įvyk-
sta didžiulis paradas, kuriame
dalyvauja ir paskiros tautinės
grupės su savo margais tauti-
niais drabužiais. Šiam pa-
radui vadovauja New York City
Committee for United Na-
tions, kuris pakvietė ir lietu-
vių atstovus dalyvauti bendra-
me pasitarime.

Pietų Korėjos karinių patarėjų grupės nariai su vėliava, kurią po kovų tik ką
paėmė iš raudonųjų.

ČIURLIONIEČIAI TRIUMFAVO NEW YORKE

3,000 svečių. Tikra lietuviška šventė.

Čiurlionio Ansamblio kon-
certas, įvykęs spalio 1 d. Car-
negie Hall, New York'e, su-
traukė tiek žmonių, kiek ir
Toscaninio ar kitų žymenybių
koncertai...
Perpildytoj salėj matėsi žy-
miausieji lietuviai veikėjai,
valdžios atstovai, jų tarpe Lie-
tuvos mln. Povilas Zadei-
kis, V. Sidzikauskas, konsulas
I. Budrys, dvasišaliai ir dau-
gybė lietuvių iš artimesnių ir
tolimesnių miestų.

Reikia pastebėti, kad vis
dėl to milžinišką publikos
daugumą sudarė buvę tremti-
niai. Pastarieji ypač remia
lietuvių muziką, meną ir, ben-
drai, neša naują kultūrą į mū-
sų kolonijas.

Uždangal pakilius, ir sceną i-
žengė žavingai apsirėngusios
tautiškais rūbais gražios lie-
tuvaitės ir įjūni vyrai. Jų bu-
vo 55 žmonės.

Šiuo momentu arti trijų
tūkstančių lietuvių širdys su-
virpėjo žaigsmu.

Choro vedėjas Alfonsas Mi-
kulisks taip pat buvo apsirėn-
gęs tautiškais rūbais.

Koncerto programą atida-
rė mišrus choras, atlikdamas
labai darniai Mikulskio su-
harmonizuotas penkis liau-
dies dainas: 1) Mes padainuo-
sim dainų dainelę, 2) Kai aš
grėbiau lankoj šieną, 3) Lop-
šinė, 4) Ta mūs seselė dar-
bininkė, 5) Piemenėlio dai-
na.

Nuotaikinga lopsinė sudarė
mažųjų kontrastą, turint gal-
voje, kad repertuarą viršijo
linksmo pobūdžio ir gana gy-
vo tempo liaudies dainos.

Toliau sekė moterų choras,
kuris atliko tris dainas, kan-
klerių orkestrui akomponuojant,
būtent: 1) Pas motinėle, pas
širdužėlę, 2) Kas bernelio su-
mislyta, 3) Per girią girėlę.
Alfonsas Mikulisks atliko
savo uždavinį pavyzdinai ir
patyrušiai. Choras dainavo
labai svariai, ritmiškai ir di-
namiška.

Paskutinėse dviejose daino-
se pasirodė solistės: Nata Na-
vickaitė ir Aldona Stempuzienė.

Pagaliau scenoje pasirodė
bosas Ipolitas Nauragis, atlik-

buvo labai malonu konstatuo-
ti faktą, kad taip mūsų šo-
kia, kaip ir liaudies dainos,
buvo atliktos ir lengvai, gyvai
ir energingai, su dideliu tem-
peramentu ir sąkyėliau, ug-
ningai.

Amerikiečiai, kurių taip pat
buvo, ištikino, kad lietuviai
nėra tokie flegmatikai, kaip
juos dažnai piešiama. Tuo at-
žygiu Čiurlionio Ansamblio
labai pasitaravo mūsų tau-
tai kitataučių gkyse.

Antrą koncertą dalį atida-
rė Nauragis, padainuodamas
artiją iš Verdi operos Don
Carlos.

Vėliau vyrų choras atliko:
Naujalis — Ory, op. kas ten
Nemunėlis, Žilėvėliaus — O,
kad išauštų, Pačėjan kanapė
su solistais Aleksandru Liut-
kum ir Vytautu Raulinaičiu,
ir Karoso — Augo kleme kle-
velis.

Scenoje sąjūru kartu pasiro-
dė šokėjos ir šokėjai Bejė,
šokiams akomponavo skudu-
čių ir ragų orkestras. Ši pu-
siau laukinė muzika atlikta
senoviskais lietuvių instru-
mentais labai man buvo prie
širdies, nežiūrint savo primi-
tivismo.

Platią programą užbaigė
mišrus choras su kanklių ir
skudučių bei kitų pučiamųjų
instrumentų akompanimentu.
(Nukelta į 8 psl.)

C. Hull ispeja

Buvęs valstybės sekretorius
Cordell Hull, kuris šiuo metu
sukako 79 amžiaus metus,
spaudos atstovams pareiškė,
privalo neatidėliotai apsi-
kai kad laisvosios pasaulio tautos
drausti nuo sovietinės agres-
jos. Kitokių atvejų, Korėjos ir
panašūs karai gali išsiplėsti į
ilgus konfliktus.

IŠ VISO PASAULIO

— Kongreso rankas pateko nauji dokumentai apie JAV
komunistų partijos veiklą ir planus nuversti JAV vyriausybę.

— Tito vyriausybė kreipėsi į JAV, prašydama naujos pa-
skolos maistui užpirti, nes dėl blogo derliaus kraštui gresia
badas.

— Iš Maskvos pranešama, kad sovietų spauda JAV buv.
progresyviųjų partijos vadą Henry Wallace įtraukė į "žmoni-
sų priešų sąrašą."

— Suomijos savivaldybių rinkimuose didele dauguma lai-
mi komunistai. Dar galutinį žinį nepaskelbta, bet, manoma,
kad komunistai naudoja terorą.

— Austrijos užsienų reikalų ministeris Karl Gruber trim
savaitėm atvyko į JAV. Valstybės departamente jis tarsis Au-
strijos reikalais.

— JAV pakartotinai pareikalavo sovietus grąžinti du led-
laužius, kuriuos jie buvo paskolinę karo metu.

— Kanada pakėlė savo dolerio vertę, norėdama prihalikti
amerikietinių prekių antplūdį į kraštą. Dabartinis Kanados
dolerio kursas, palyginus su JAV doleriu, yra nuo 94—95 centų.

— Britų okupacinė valdžia perleido vokiečiams Hamburgo
aerodromą, kuris šiuo metu laikomas vienu moderniausių aero-
dromų visoje Europoje.

— Egipto ministerių kabinetas paskyrė 8,610,000 dol. gin-
klams užpirti. Dar neskelbiama, kur tie ginklai bus perkami.

— Cėkų valdžia suėmė 23 asmenis, kaltindama juos šni-
pinėjimu amerikiečių naudai ir ketinimu įvesti kapitalistinį
režimą.

— Lenkijos vyriausybė paskelbė planą, pagal kurį apie
300 — 500 tūkstančių Rytinės ir Centrinės Lenkijos gyventojų
bus perkelti į vadinamąsias "naujai atgautas žemes" — Sile-
ziją ir Ostbrandenburg.

— Prezidentas Trumanas išvyko 8 dienų poilsio savo jach-
ta "Williamsburg". Tai jo pirmaisi poilsiai nuo Korėjos karo
pradžios.

— Iš Vatikano pranešama apie naujus Katalikų Bažnyčios
persekiojimus Ukrainoje. Esą, 7 vyskupai pasiūsti į Sibirą ir
likviduoti 5,000 dvasininkų.

Popiežius Pijus XII audiencijos metu su Tarptau-
tiniu Gydytojų Kongreso nariais. Jis pagerbia britų
mokslininką Sir A. Fleming, kuris išrado peniciliną.

Amerikos Lietuvių Savaitė

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS KONFERENCIJA

CHICAGO, ILL. — Lietuvių Tarybos konferencija, čia įvykusi rugsėjo 24 d., sutraukė pilną salę atstovų ir svečių. Kalbėjo konsulas P. Daužvardis ir ALT Vykdomojo Komiteto nariai: L. Simutis, M. Vaidyla ir dr. Pijus Grigaitis. Po veiklos pranešimų, buvo primta rezoliucija ir sveikinimai Prezidentui Trumanui, išreiškiant lietuvius ištikimybę JAV demokratijai ir prašant daryti žygių Lietuvos laisvinimui.

1) kadangi mūsų tėvų žemė dar vis tebėra sovietų okupuota paversta ir jos žmonės neišvengiamai, visomis išgalėmis siekiant nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymo,

2) kovai už Lietuvos laisvę jėgų ir naują fazę, reikalaujančią daugiau pastangų ir išlaidų, dar aktyviau, negu iki šiol, darbu ir aukomis remti Amerikos Lietuvių Tarybą jos tautiniame ir politiniame darbe,

3) pasmerkti agresingas tarptautinio komunizmo užmačias ir demaskuoti Amerikos bei visų laisvę mylinčių kraštų priešus, tarnaujančius Maskvos interesams ir besidangujančius apgaulingomis „talkos“ ir „demokratijos“ kaukėmis,

PROGRAMA IŠ NAUJOS STOTIES

PITTSBURGH, PA. Per paskutiniuosius 20 metų Pittsburghe veikia Lietuvių Radijo valanda, kurią kas sekmadienis tvarko ir veda žinomas lietuviškų draugijų veikėjas Povilas Dargis.

Ši programa visada aktyviai prisidedo prie kiekvieno lietuviško darbo, skelbdama oro bangomis lietuvių tautinį bei kultūrinį organizacijų veikimą. Kovoję dėl mūsų tautos išlaisvinimo ši programa yra atlikusi didelį darbą, todėl Pittsburgho lietuvių visuomenė šios programos klausosi ir ją remia.

Pradedant spalio 1 d. Lietuvių Radijo Programa kiekvieną sekmadienį bus transliuojama iš naujos didžiulės Pittsburgho stoties WPGH nuo 1 val. iki 1,30 val. popiet. Norint šią programą girdėti reikia radijo imtuvus nustatyti ties 1080 numeriu. P. S.

Trumpai

J. Rastienė, žinoma Balmorės veikėja, muš sveikina iš Clevelando, kur ji buvo nuvykusi pavišėti pas motiną, draugus ir ta proga dalyvavo sėkmingame Dirvos koncerte.

Dr. Vanda Sruogienė, rašytoja Balto Sruogos našlė, šiuo metu gyvena Chicagoje ir aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Rugsėjo 22 d. ji skaitė paskaitą, tema: „Sėlima — lietuvišybės tvirtovė.“

Sofija Paleček — Levickienė, Kauno D. Teatro operos koncertmeisterė, lankėsi Brooklyn Balo Studijoje kaip ane. Ji šiuo metu dirba Bostono kompanitorė. Ši studija, kurioje dalyvauja ir lietuvių baletininkai, spalio 22 d. ruošia savo premjerą. Po to bus 2 koncertai kituose miestuose.

A. Vafėlaitis, žinomas rašytojas, su žmona ir draugais buvo atvykęs iš Scrantono dalyvauti chorinio koncerto New Yorke.

Ad. Jezavita, su žmona draugų tarpe praėitį seštatienį paminėjo savo vedybinių gyvenimo penkmečio sukaktį.

Algirdas Brazis, ryšium su jo koncertu, ruošiamu ateinančių metų balandžio mėnesį Carnegie Hall, šio mėnesio pabaigoje žada lankytis New Yorke.

Kun. M. Valadka, Scrantono lietuvių tautiškos parapijos klebonas, su būriu savo parapijiečių buvo atvykęs dalyvauti chorinio koncerto.

4) pareikšti visišką lojumą Amerikos vyriausybei, prizuodant remti jos karines pastangas Korėjoje ir visur kitur, kur tik raudonasis agresorius bandytų kėsintis į žmonių laisvę ir šio krašto saugumą.

5) prašyti Amerikos vyriausybės, kad ji imtųsi žygių Lietuvoje vykdomam genocidui viešai iškeiti ir pasmerkti ir tuo būdu gelbėti lietuvių tautą nuo sunaikinimo.

6) taip pat prašyti Amerikos vyriausybės, iki šiol nepažįstančią Lietuvos okupacijas, kad ji būsimose taikos konferencijose savo galia ir autoritetu paremtų didžiausią lietuvių tautos troškimą — būti laisva ir nepriklausoma.

Be to, susirinkusieji pasiūlius, buvo pridėtas punktas,

TAUT. PARAPIJOS

SCRANTON, PA. — Tautinė lietuvių parapija kasmet spalio mėnesį ruošia savo tradicinę šventę. Perėjais metais kaip tik tuo pačiu laiku buvo minima ir kita šventė, tai taip vadinamo „morgičiaus“ deginimas — arba paskutinių skolių už bažnyčią išmokėjimas. Buvo surengta vakarienė ir koncertas, kuriame dainavo iš Chicago atvykęs operos solistas Algirdas Brazis. Jo dainos parapijiečiams ir jų svečiams paliko didelio įspūdžio, todėl

kuriame prašoma Amerikos Lietuvių Taryba kreiptis į VLIKĄ su pageidavimu, kad VLIKĄ būtų išleistas Mazosios Lietuvos atstovas. Kitu punktu reikalaujama, kad ALT sustiprintų lietuvišką propagandą. Taip pat primta rezoliucija, kviečianti daryti žygių kurti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Konferencija baigta Lietuvių Tautos Himnu.

Po oficialiosios programos įvyko mažas koncertas, kuriame dalyvavo operos solistas Iz. Blaudžiūnaitis — Motekaitienė, palydima pianisto Vlado Jakubėno, ir I. Ralienės tautinių šokių šokėjų.

Konferencijoje organizacijų atstovai ir svečiai ALT suaukojo 1,300 dol. R. T-15

METINĖ ŠVENTĖ

ir šiemet metinei šventei parapija šį dainininką vėl pakvietė.

Kartu su juo dainuos ir Lietuvos operos solistė Antanina Dambrauskaitė, taip pat iš Chicago, daugiau kaip prieš metus laiko atvykęs iš Vokietijos tremtinis stovyklų.

Siemtinis parapijos koncertas ir šventė įvyksta spalio 22 d. North End Scranton Juo ir High School Auditorium, North Main Ave., Scrantone. Bilietai ir koncertą 1,25 dol. su taksa. Pradžią 8 val. vakare.

Parapijiečiai dideliu susidomėjimu laukia šventės ir koncerto. Tikimasi ir svečių, nes tokie koncertai čia retai pasitaiko. F. J. Z.

NAUJOS AUKOS

VOK. TREMTINIAMS

Rochesterio (N. Y.) BALFO skyrius, vietos lietuvių remiamas, surinko aukų ir pristatė BALFO-Centriui čekį \$500.

Norwood, Mass., BALFO skyrius atsiuntė \$100 čekį. Nuo šalpos darbo neatsilieka ir tremtinių organizacijos. Štai, Lietuvių Tremtinių Draugija iš-Melrose Park atsiuntė \$20 čekį. Lietuvių Demokratų Klubas, 9-as Ward, Chicagoje (Roseland), atsiuntė BALFO Centriui \$100 čekį Eurogoje likusiems mūsų tautiečiams gelbėti. Klubo pirmininkas Steponas Dambro ta proga BALFO rašo: „Mes šelpiame lietuvius ir remiame jų gelbėjimą iš prakeiktų komunistų rankų.“

VYčiai UZ PLB

Lietuvos Vgėjų praėjusių seimmas Chicagoje vienbalsiai patvirtino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės projektą. Įvertindami lietuvišybę gaivinimo darbo reikalingumą, suvažiavę atstovai pasidžėdė kiek galint prisidėti prie bendruomenės skyrių įkūrimo Amerikoje. Šiai organizacijai vadovauja prel. M. Krupavičius, VLIKo pirmininkas. Lietuvos Vyčiai ragina ir kitas organizacijas ir visus patriotus lietuvius susirūpinti bendruomenės skyrių steigimu, ir tuo talkininkauti jungtiniam lietuvišybę gaivinimo darbe.

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Gerai gėrimai ir užkandžiai švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LEXington 8229

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. PLaza 6313

LIETUVIŲ TREMTINIŲ AUKA KOVAI PRIĖS BOLŠEVIZMĄ

Visa JAV spauda perleita savaitę pranešė apie Great Necko lietuvių tremtinių auką, kurią jie pastatė Prezidentui Trumanui. Laiską pasirašė: Simas Urbonas, Vladas Butėnas ir Petras Povilaitis.

Tame laiške rašoma: Didž. Gerb. p. Prezidente, Mes lietuvių DP, gyvenantys mazoje Great Necko, L. I., kolonijoje, savo susirinkime 1950 m. rugpjūčio 10 d. nutarėme išreikšti Jums, Pone Prezidente, ir Jūsų vadovaujama JAV vyriausybei giliausią padėką už taip rūpestingą prieglobstį šioje šalyje.

Mes netekome savo tėvynės ir vakarų demokratijų ginkluotų jėgų išlaisvinti nugalėtoje Vokietijoje, 2 pasauliniame karui baigiantis, griežčiausiai protestavome, nenorėdami sugrįžti Tarybų Rusijos naikinama Lietuvoje, ne vien tik gelbėdami savo gyvybę ar geresnio gyvenimo ieškodami, bet svarbiausia — norėdami visokią būdą skelbti laisvosioms pasaulio tautoms apie rusiškąjo imperializmo pavojų, kuris, kaip maro liga, tarptautinio komunizmo priedangoje, emė brutaliai veržtis į visus pasaulio kontinentus. Šią tiesą dabar jau pripažino, 53 Jungtinės Tautos, konstatuodamos, ir vieningai pasmerkdamos Rusijos agresiją Korėjos kare.

Kaip Amerika pirmoji teisingai suprato nelaimingųjų DP protesto balsą ir negrąžino jų jėga į Rusijos okupuotas tėvynes, kaip ji pirmoji masiniai išleido į savo kraštą DP, taip dabar Amerika pirmoji, vykdydama JT nutarimą, aukėja geriausias savo motinų sūnus ir begalines materialines vertybes užpuolkiui sudrausti ir pasaulio taikai išsaugoti, t.y., kovai prieš bolševizmą vesti.

Mes esame nariai tautos, kuri, susidėjusių istorinių ir geopolitinių aplinkybių ver-

čiama, prieš rusiškąjį komunizmą kovoja be paliovos finziais ir moraliniais ginklais jau nuo 1919 m. Šiandien ši ištisas tautas naikinanti komunistinio imperializmo jėga jau atvirai grūmoja šiam pasauliui.

Visa tai giliai suprasdami ir skaudžiai išgyvendami, mes nors simboliškai ryžtamės jungtis kovon prieš bolševizmą, siūsdami šią mažą 103 dol. auką, prašydami ją panaudoti, kaip jūs rasite tikslinga.

Mes suprantame, kad ši auka yra tik smilties grūdėlis okeano dugne, bet mes žinome, kad ir anos Evangelijos moteriškės pinigėlis (skatikas), duotas iš tyros širdies ir dideliu reikalui, buvo neatstumtas ir įvertintas.

Pone Prezidente, priimkite mūsų aukščiausios pagarbos ir visiško pasitikėjimo JAV demokratijos teisingumui ir jėga pareiškimą šią didžią istorinę valandą taikos grovėjui nubausiti, Amerikos laisvę ginti, ir visoms pavergtoms tautoms, taigi ir mūsų Tėvynei Lietuvai, išlaisvinti.

ANTANAS DIRZULAITIS
Lietuviška Kirpykla
Isteigta 1909 m.
131 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Davenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Lietuvių Naujienos mėnesinis žurnalas Leidžiamas ir redaguojama J. Gustis. Prenumerata metams 1 dol.
332 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

Atvykę į Miami, Florida, paskambinkite, o mes tuojau nusisūsiame automobilį ir jus parsivešime.

SOUTHERN CROSS HOTEL
Paul Usanis, Savininkas.
Jūs būsite patenkinti, apsisotę šiame didžiuliam, svariame ir gražiai įrengtame savo tautiečio viešbutyje.
Kainos prieinamos.
642 N. W. 3rd STREET MIAMI 36, FLORIDA
Telefonas: 82-9500

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir V. Bukauskas, sav.
Alus, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvų Direktorius
637 Washington Boulevard,
Baltimore, Md.
Telefonai:
LEXington 5714
MUlbery 8617

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

KONCIAUS BICIŲ OKYJE
galite gauti tikro liepų žiedų medaus Didelį 5 svazų stiklinę už 2 dolerius. Keipkitės:
L. KONCIAUS
No. Abington, Mass.

IEŠKOMI LIETUVIAI

Ablozevičiūtė Domicilė Karolina, iš Kaimiško km. Parnėvėžio apskr.,
Adomaitis Juozas, iš Gnievų km., Sakių apskr., sūnus Stasio ir Pailonės,
Barzdaitis Antanas, iš Talikiškių km., Paežerių vl., Vilkaviškio apskr.,
Dubickas, iš Darsūniškio par., Kruonio val.,
Firavičius (Piravičius, Stasys, iš Pėstvenų km., Seredžiaus val., Kauno apskr.,
Genselis Juozas, iš Mardosų km., Marijampolės apskr.,
Grigaitis Jurgis, iš Gutkaimio km., Kybartų val.,
Jasiūnienė — Mučinskaitė, Kastutė,

Mockevičiūtė Ona, iš Seinų apskr., dukte Simano ir Petronės Bagdoniūtės,
Mučinskas Povilas, iš Atkočių km., Deltuvos val., Ukmėrgės apskr.,
Pakalnis Jonas, iš Maniečių k., Daugailių val., Utenos apskr.,
Pečkys Petras ir Vincas, iš Kirsnakaviznos (Čečėtų k., Marijampolės ap.,
Povilaitytė — Tiško Adelė, Pranaitytė Rozalija ir jos sesuo, iš Seredžiaus val., Kauno apskr.,
Rupekaitė — Vinalis, Eleonora ir vyras Vinalis Vincas bel vaikai,
Salys Kazys,

Kalvaitytė — Valuckienė Antanina ir sūnus Jonas bei dukte Marcelė, našlė ir vaikai Juozas Valucko,
Krollius Anė, Ema, Fricas, Liudvikas ir Morta, iš Pentiškių km., Sakių apskr.,
Masteika, iš Juodaičių par., Ariogalos val.,
Masiūnienė — Matulionytės Antaninos, giminaitis prašomas atsiliepti,
Michelkevičius Sofija ir Veronika, gimusios Amerikoje, kurį laiką gyvenusios Kaune, Sančiuose,

Savickaitė Elena, dukte Antano, gim. Amerikoje, kurį laiką gyveno Lietuvoje,
Smalytė Saliomėja, iš Kairionių km., Širvintų val., Ukmėrgės apskr.,
Sakurskaitės Domicilė ir Ona, iš Draudenių km., Zigaicių val., Tauragės apskr.,
Salinskaitė — Vaičiūnienė Ona, iš Tauragės apskr.,
Šeškaš Jonas, išvykęs Amrikon pas dėdę Antaną Vaitiškį iš Latvijos, Pradės v., Plukštos apylinkės,

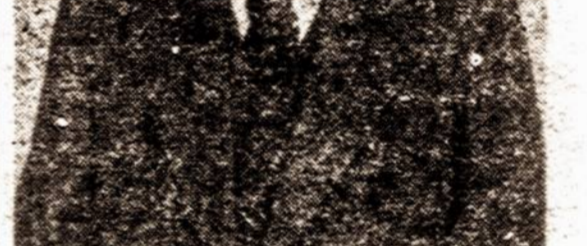
Mikalauskas Juozas, iš Kumečių k., Girdiškės par., Skaudvilės val., Tauragės ap.,

Ieškomieji arba apie juos žinantieji, maloniai prašomi atsiliepti:
Consulate Gen. of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.

WHITE HALL HOTEL
PETER CESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams.
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

A. PAKENAS AND SONS

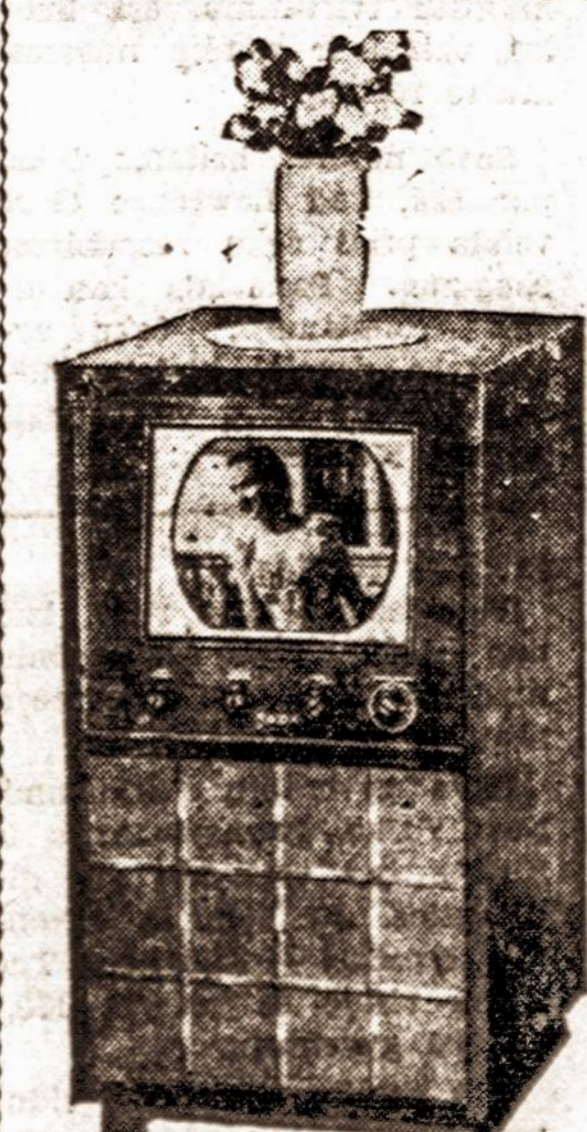
SIUVYKLA IR VALYKLA
Mes siuvame, taisome ir valome drabužius pačiomis moderniausiomis mašinomis ir priemonėmis.
Mūsų gamybos ir medžiagos kokybę, palyginti, yra geresnė, negu kitur.
Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai
UZZAKYMUS PRIMAME IR IS KITUR

A. Pakenas
Krautuvė 138 E. MAIN ST. Dirbtuvė 110 BROOKSIDE AVE
AMSTERDAM, N. Y.
Tel. 1321 Tel. 5083

"Pioneers in Radio and Electronics Since 1920"

FADA Television

12½ In. . . 91 Sq. In.
GLARE-FREE grey-face filter glass screen. Better viewing, tilt-back angle front panel. Built-in "FADE-SCOPE" Antenna... beautiful mahogany veneer DeLuxe custom-built cabinet console... featuring AC Automatic Gain Control circuit. Sensational performer in all areas.

\$239.95
VERNON RADIO and TELEVISION
PARDUODAMA IR TAI SOMA
JUOZAS BUČINSKAS, Sav.
64 Vernon Street, Worcester, Mass.
Tel. 6-1750

LIETUVIAI PASAULYJE

Antanas Varevičius, prieš 2 metus atvykęs iš Vokietijos tremties stovyklų, apsigyveno Brazilijoje — Villa Zelina ir gavo darbą skerdykloje. Jis jau turi įsigijęs namuką ir rašo, kad Brazilijoje daug geriau sekasi gyventi, negu Vokietijoje.

Jonas Masys nuo rugpjūčio 1 d. pradėjo tvarkyti Brazilijoje išelnamčio lietuvių žurnalo "Mūsų Lietuva" administraciją ir spaustuvės reikalus. Jis yra Brazilijoje gimęs, bet puikiai kalba lietuviškai ir labai rūpinasi lietuviškais reikalais.

Lietuvių Sąjunga Rio de Janeiro mieste išrinko naują valdybą, kurią sudaro: pirm. J. Malaiška, vicepirm. K. Gaulia, sek. V. Strimaitis, išd. A. Šukšta, ūkio dalies ved. R. Gaulia.

Teis. Antanui Diržui patikėtas Venesuelos lietuvių metrašio redagavimas. Šiuo metu renkama reikalinga medžiaga. Leidimą finansuoja verslininkas Jurgis Bielinšas, kuris tam reikalui jau paskyrė apie 3000 bolivarų (900 dol.).

VLADAS ARMALAS jau treji metai gyvena Venesueloje. Caracas mieste jis nusipirko 7 to sunkvežimį ir dvi lengvasias mašinas ir savarankiškai uždarbiauja.

P. Kondrotas, Maracay, Venesueloje dirbęs fotografo darbu, neseniai už 5,000 bolivarų įsigijo automobilį. Tai jau kelintas Maracay lietuvis, paskutiniu metu įsigijęs mašiną.

P. Danaitis, gyvenęs Toronte, Kanadoje, įsigijo nuosavą spaustuve, kurioje spausdins

(vairius blankus, programas ir atliks kitus smulkius darbus. Tofonte įsteigta Mažosios Lietuvos Bičiulių Sąjunga.

P. Vaitonis laimėjo pirmą vietą šachmatų varžybose, kurios vyko Kanados Tautinėje Parodoje. Jis nugalėjo 10 stiprių varžovų ir surinko 6 taškus iš galimų 7. Tuo pačiu jis gavo ir Ontario provincijos meistro titulą.

Ingrida Ancevičiūtė, 16 metų amžiaus lietuviutė, dalyvaavo Kanados Tautinės parodos moterų juniurių 1 mylios plaukime ir laimėjo 10-tą vietą.

Vytautas Strvydas, Vlenybės skaitytojas, 19 metų buvęs JAV inspektorius Rouses Point, N. Y., neseniai vyriausybės perkeltas toms pačioms pareigoms į Montreale JAV rastinė.

IS LIETUVOS KIŠĖS AFRIKOS MILIJONIERIS

Štrauso plunksnos, kuriomis įvairių kraštų ir tautų ponios puošia savo skrybėlaites, yra daugiausia atvežamos iš Afrikos vienos sodybės, kuria laiko Max Rose, dabar jau 74 metų amžiaus, 1890 m. atvykęs iš Lietuvos.

Siuo metu Max Rose yra milijonierius ir jo gamyba sudaro 99% visos štrauso plunksnų gamybos. Jo laukų plotai, kur gyvena didelis skaičius štrausų, turi 320 km ilgio ir 100 km pločio. Vietovė yra labai saulėta, pakankamai lietaus ir erdvis, kas paukščiams yra svarbiausia. Apie šį "štrausų karalių" plačiai rašė Afrikos spauda.

DĖL KONFLIKTO TARP BALFO IR LRK

Mūsų bendradarbio oro paštu iš Vokietijos

Tremtinių laikraštis Tremtis trumpai pasako dėl konflikto, kuris yra kilęs tarp BALFO ir Liet. Raud. Kryžiaus (kurio vyr. valdybos būstinė yra Reutlingene, Vak. Vokietijoje). Ryšium su Amerikos lietuvių laikraščiu žiniomis apie BALFO pirmininko dr. Končiaus padarytą žygį išskirti Liet. Raud. Kryžių iš BALFO talkininkų (vadinais nebedalinti BALFO gėrybes per Liet. Raud. Kryžių) Tremtis, tarp kitko, šitaip pasisako:

"BALFO pirmininko poelgis vertinamas kaip stoka noro bendradarbiauti su visomis lietuviškomis institucijomis. Tačiau netenka manyti, jog visi BALFO vadovų sudarą asmenys yra Končiaus nuomonės, ir tekty teiti klausimą, ar Končius, kai yra BALFO pirmininkas, turi kokius nors įgaliojimus autoritetingo pobūdžio sprendimams daryti; ypač jei jis save laiko demokratijos šalininku."

Matyti, dėl to konflikto Vak. Vokietijos lietuvių ligoniai ir šiaip šelpinėjai kai kuriais atvejais jau yra gavę iš Liet. Raud. Kryžiaus vadovybės įspėjimą, kad gauti gėrybių, bent tuo tarpu, nes jau ko tikėtis. Lietuvių ligoniai su tam tikru kartėliu skaitė Amerikos spaudoje, kad (pagal BALFO) paskelbtą veiklos apskaitą) viename iš paskutiniųjų sąpsio periodų BALFO paramos į Vak. Vokietiją jau visai nebebuvo pasiūsta, o tik į Angliją ir kitus kraštus. Dėl organizacijų vadovybių konflikto tokiu būdu nukentė pirmoje eilėje ligoniai, seneliai, invalidai ir kiti šelpiamieji.

stuoja dažnai, o išveža dar labai lėtai.

Prieš kuri laiką registravo ligonius į švediją, rugpjūčio mėnesį turėjo išeiti jau pirminis transportas, bet, pvz., iš Heilbrono sanatorijos, kur i-stregistavo daug pabaltiečių, dar nė vieno neišvežė.

Norvegija, tiesa, priėmė jau nemažą skaičių aklujų, tarp jų ir vienas kitas lietuvis.

Pastaruoju laiku registruoja ligonius ir šiaip nedarbingus į JAV. Buvo skelbiama, kad prieš 1000 nedarbingųjų. Tačiau dabar aišku, kad ir tuo atveju bus daroma kruopšti atranka. P.vz., sergančių džiūva neleis.

Keletas tremtinių senelių transportų jau yra išėję į Prancūziją ir Belgiją. Numatoma, kad prieš ir Ispaniją, jei Ispanų vyriausybė bus apmokėta aukso doleriais už jų išlaikymą.

Tuo tarpu pačioje Vokietijoje jau yra įrengta keletas tremtinių senelių, liekančių Vokietijoje, prieglaudos. Jie pamažu apsipranta su faktu, kad teks čia likti, bus kas bus.

DAR 10,000 LIETUVIŲ VOKIETIJOJE?

PLB centro žiniomis lietuvių tremtinių Vak. Vokietijoje esama dar apie 10,000, tarp jų 6400 britų zonoje, 3200 amerikiečių zonoje ir apie 500 prancūzų zonoje.

DINGO EMIGRANTAS

Iš pereinamosios emigracinės stovykos Grohne - Bremente neseniai dingo lietuvis Mykolas Vysniauskas, kuris netrukus turėjo išvykti į Ameriką. Amerikiečių ir vokiečių policija ieško, bet iki šiol nerado.

PERKELTAS 12-TĄ KARTĄ

Viena didžiausių lietuvių kolonijų Vak. Vokietijoje, buv. Schwabų Gmuend, o pastaruoju metu laikui Heilbronne, rugsėjo 21 dieną iškelta į Pforzheimą, netoli Rheino. Kartu išsikėlė ir estai. Latvai nukelti į

Schwabų Gmuendą. Ten ir lietuvių dar yra likę keli simtai, tai tokie, kurie įjungti į vokiečių ūkį. Pforzheime lietuvių apgyvendinti, žinoma, vėl kareivinėse. Toji stovykla skaitosi emigracinių kandidatų stovykla.

Stovyklų kilnojimas nervina tremtinius. Planuojamas dr. Ludwigsburgo emigracinės stovykos perkėlimas į kitą vietą. Vak. Vokietija, einant vakariečių valstybių vadovų nusprendimu, gaus daugiau kariuomenės, tai ir kareivinių tam reikalui daugiau reikės.

Tarp perkeltų į Pforzheimą lietuvių buvo tokių, kurie keliami jau dvyliktąjį kartą.

Heilbronne, o dabar Pforzheimo PLB apylinkės valdybon išrinkti dr. J. Grinius, Rygertas, Minlauskas M, Budriūnas ir Al. Kačanauskas.

TARP TEISININKAI, BET PARAPIJINIO MASTO

Neseniai Kopenhagoje, Danijos sostinėje, įvyko Tarpautinė Teisinių Sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir lietuvis teisėtininkas dr. M. Brakas. Viename savo pranešime jis skundžiasi, kad eilė kongreso dalyvių labai sausiai, parafigiškai tesvarstė tokius svarbius ir aktualius klausimus, kaip be pilietybės žmonių teisinė apsauga. Net JT atitinkamas pastangas kongresas nebuvo įlinkęs pilnai paremti. Tik amerikiečių atstovai išgebėję padėti ir tik jų dėka išvengta, kad milijonų be pilietybės žmonių teisių apsaugos klausimas neliko visai numestas į šalį, o bus gvildinamas toliau.

TREMTINIAI IR BALF EUROPOJE

Rašo kan. dr. J. B. Končius

Lankydams tremtinių stovyklas, ypatingai Vokietijoje, amerikiečių zonoje, radau šimtus lietuvių DP, kurių emigracija į Ameriką buvo sulaukyta JAV saugumo. Jų visa dauguma, beveik 80%, yra su'lykti dėl nesupratimo ir saugumo pareigūnų klaidų bei įvairių iškundimų. Teko pa-tirti, kad ir komunistų agentai sudaro skundus prieš rimtus ir gerus asmenis.

Sulaikytųjų bylų išaiškinimas yra labai sunkus ir komplikuotas, nes jiems dažniausiai nepasakoma, už ką jie sulaikyti, ir žmonės todėl nežino, kaip apginti savo teises. Sulaikytųjų procedūra, tęsiasi apie 6 mėnesius, o kartais metus. Jie jaučiasi nei paleisti, nei pakarti ir nežino, ką reikia daryti.

Tyrinėdamas jų bylas, išitinkau, kad jie yra skriaudžiami neteisėtai ir todėl dariau žygių DP Komisijoje ir karų saugumo įstaigose. Šiuo tikslu kalbėjau su DP Komisijos saugumo viršininku Bornstein ir su JAV Armijos saugumo viršininku majoru Abraham. Jiems išdėstiau, kad saugumas daro daug klaidų ir neteisėtai skriaudžia tiek daug žmonių. Prašiau, kad jie patikrintų iš naujo sulaikytųjų bylas ir atitaisytų klaidas. Sulaikytųjų tremtinių tarpe yra ne tik lietuvių, bet didelis skaičius ukrainiečių, latvių, lenkų ir kitų. Mažiausiai dėl saugumo sulaukytųjų yra žydų kilmės tremtinių, bent man nepasisekė rasti nė vieno žydo, sulaikyto saugumo sumetimais.

Visuose savo pergyvenimuose tremtiniai žiūri į ateitį su viltimi ir pasitikėjimu, kad

jiems pasiseks visas sunkenybes ir gyvenimo skurdą pergyventi, pagelbstint savo broliams lietuviams, gyvenantiems užjūryje. BALFO organizacijos darbas yra gerai išvystytas, ypač Vokietijoje, bendradarbiaujant su IRO, Generalinio BALFO Įgaliotinio J. Valaičio Centras yra Miunchene, Vokietijoje. Iš viso ten dirba 8 tarnautojai. Viena rastinė yra IRO patalpos, o antra rastinė, centralinė, 20 Rauchstr. Tarnautojai yra IRO apmokami. Britų zonoje BALF skyrius yra Bad Salzflehen. Šiame skyriuje dirba IRO apmokami 8 darbininkai. Britų zonoje yra daugiau darbo, nes vien kilpadietėjų yra per 3,000 žmonių.

Prancūzų zonoje BALFO skyrius yra Reutlingen. Čia dirba IRO apmokami 4 asmenys, nes šioje zonoje lietuvių tremtinių beliko keli simtai.

IRO ne tik apmoka BALFO tarnautojų algas Vokietijoje, bet taip pat parūpina patalpas rastiems, duoda reikmenis, duoda automobilius ir sunkvežimius, o taip pat tiekia benzina ir taISO mašinas nemokamai. Visais geležinkeliais visose zonos mūsų tarnautojai gauna dykai pravažiavimą Vakarų Vokietijoje. Visos šios privilegijos, teikiamos IRO ir karo valdžios, daug palengvina mūsų organizacijai veikti. Nuo 1948 m. liepos 1 d. iki 1950 m. liepos 1 d. BALFO administracijos reikalams Vokietijoje gauta \$59,969.00

Lietuvių, visur, kur tik susidūriaus su jais, pasirodė labai dėkingi Amerikos lietuviams už mūsų rūpestingumą, pagalbą ir globą.

ZINOS IS PAVERGTOSIOS LIETUVOS

PAKASŲNŲ DESIMTMETIS

"Lietuvių tautai nėra brangesnio vardo, kaip Stalino vardas. Staliniui savo kūrinius skiria poetas ir menininkai, apie Staliną laudais kuria gėlas... Karščiausias lietuvių tautos troškimas — tegyvuja ligus, ligų metus darbo žmonių laimė ir džiaugsmui mūsų išmintingasis vadas, mokytojas ir tt. drg. Stalinas!" — Šiais LKP(b) centro komiteto sekretoriaus žodžiais (Tiesa, Nr. 171), pagal iš Maskvos gautas direktyvas ir juos pravestas mūsų Tėvyneje jo okupacijos desimtmėtis, pavadintas "slovungūbū".

STABAI GATVĖSE

Bolševikams įprasta, mums jau žinoma tvarka, visose Lietuvos miestų, miestelių gatvėse ir kolchozuose dar niekada nebuvo pastatyti tiek komunistų vadų statulų ir menininkų pieštų kitokių stabų, kaip liepos 21 d. Gedimino piliis buvo papuosta raudona vėlavara ir iluminuota elektros šviesa: "1940 — 1950" metais. Panašūs paveikslai bei

biustai išstatyti namų vitrinose, valdžios įstaigose ir vieles visur ten, kur tik buvo vietos. 100,000 EISENA

Vilniuje į bolševikų prievartą rengiama eisena buvo surengta visi darbininkai, tarnautojai, paprasti gyventojai, įvairios komunistų organizacijos ir mokyklos. Dalyvavo 100,000 žmonių. Į jų rankas buvo įbrukti taip pat komunistų vadų paveikslai, įvairūs šūktai. Nuo 1940 metų šūkių jie skyrėsi tuo, kad juose daug daugiau minimas Stalino vardas ir, be to, daugumas buvo rašyti rusų kalba.

Daugelį valandų išalkę žmonės traukė gatvėse, paskui ėjo keiliosios kilometrų keliai, kol "turėjo laimės" pražygiuoti pro "vadų tribūną", kurioje, be mums jau žinomų Paleckio,

Snieckaus, Gedylos, gausybės lietuviškų maskolių, dalyvavo iš Maskvos ir kitų "broliškių" respublikų čia atstūsti rusai. Prie juos nešamos įvairios fabriky diagramos, tie patys transparentai, skydai su skaičiais, įvairūs mokslo instrumentai, dažniausiai išpėšti iš Rytų Vokietijos ir kitų okupuotų kraštų. Šokių bei muzikos ansamblių buvo priversti čia pat gatvėse groti.

PRIES ATOMINĘ BOMBĄ

Ir ši "demonstracija" buvo nukreipta prieš vakariečius. Zygiavusieji nešė plakatus, reikalaujančius uždrausti atominę bombą, kuri rusams vis dėl to esanti labai nemaloni. Tokių plakatų ir transparentų, kaip skelbia TB, buvo šimtai. Amerikiečiai su angliais specialiai piestomis karikatūromis buvo pavazduoti kaip didžiausi karo kurstytojai.

DAINOS PRO ASARAS

Kita dieną buvo suruošta dainų šventė, kurioje iš užplaukusių ir ruošų 40,000 šokėjų ir dainininkų atvyko, kaip skelbia bolševikų spauda, apie 25,000. Dainų šventė jau buvo ruošiamasi daugiau kaip 2 metus. Repertuaras beveik grynai rusiškos muzikos pavyzdžiais sukurtos dainos. Pati dainų diena buvo naujai įrengtame Vilniaus miesto miesto stadione. Atidarė Paleckis. Jungtiniam chorui vadovavo Stalino premijos laureatas B. Dvarionas. Pirmasis dalykas, kurį sudainavo, buvo naujasis TSRS himnas. Netrukus Dvarioną pakeičia kitas stalininis laureatas — J. Švedas, — atliekama jo paties parašyta kantata LTSR desimtmečio garbei.

Po to sekė atskirų vyrų, moterų, vaikų ir mišrių chorų pasirodymai, išpldydami 35 bolševikines dainas. Kaip praneša pati komunistų spauda, "ypač šilait klausytojai sutiko "Pabaigtuvių dainą", "Saulutė tekėjo", "Šiltas gražus rudėnėlis", "Kitas lietuvių laudies dainas" (TB, 36). Taigi lietuvių tauta ir toliau liko ištikima savo idealams ir mažiausia domėjosi dainomis, kuriose garbinamas Stalino vardas.

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvaniaios Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALŪS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS
E. J. WITALIS
MacDADE BLVD. CEDAR AVENUE
Rear entrance Holy Cross Cemetary
DARBY, PA.
Phone Darby 2467

ADAM'S CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-6785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Philadelphia, PA. Tel.: DEW 513

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvyne — viskas nemokamai. Nėdėmės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, diena ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1520 Cumberland Street Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINO
MAISTO KRAUTUVE
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street Philadelphia, Pa.

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET, Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0892

VALONES CAFE
BAR
MARY VALONES, sav.
5300 TACONY STREET, Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokiospas. automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
204 NORTH BROAD STREET Philadelphia 5, Pa. (At Race Street Subway Entrance)
STATEMENT OF CONDITION AS OF JUNE 30, 1950
ASSETS: First Mortgage Loans \$6,327,067; Loans on Pass'books and Certificates \$4,717; Federal Home Loan Bank Stock 170,000; Cash on Hand and in Banks 618,076; Office Building and Equipment 54,924; Parking Lot - 3415 Race Street 22,723; Deferred Charges and Other Assets 8,749; TOTAL - \$11,909,536
LIABILITIES: Members' Share Accounts \$6,516,158; Loans in Process 26,700; Other Liabilities 4,927; Specific Reserves 11,684; General Reserves 222,010; Undivided Profits 188,955; TOTAL - \$11,909,536
CHARLES S. CHELTON, President; RAYMOND GILBERT, Secretary; HENRY KEMERLE, Treasurer
REGULAR DIVIDENDS Payable June 30 and December 31. Paid without interruption since 1921. Never less than 2% percent per annum.

AUKSINĖS SAKNELĖS
Aukšinės Saknelės (Golden Seal) yra didelė vertės valstas nuo Kataro, Baltųjų, sėkios nu bėgimo, gimdos nusilgimo, akių udegimo, nuo rožės, nuo drugio, nuo kepenų gedimo, nuo skilvio ir kitų vidurinių skaudulių, nuo sugedusios burnos. Aukšinės Saknelės veikia tik-tai nesveiką kūną, dalį, kuri serga. Kitaip sakant, jos gydo visokias ligas. Ir tai ne mūsų pasakytas, bet taip sakoma visokiose daktariškose knygo-se. Puoduokas verdančio vandens ir šaukštukas sutrintų Aukšinių Saknelių, gert po čerkutę kelis kartus perdien, arba plauti sergančias kūno dalis. Svaras Aukšinių Saknelių kainuoja \$15.00. Perkant mažiau, uncija kainuoja \$1.00.
ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway South Boston 27, Mass.

BARON'S BAR
W. Baranaukas, Sav.
5345 Wyalusing Avenue Philadelphia, Pa.
Tel.: GR 3-9995

NEW BRITAIN, CONN.
Quality Market
VICTOR ABEUNAS, Sav.
356 Park Street
Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS SVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue
A. PETRAUSKAS
Restoranas ir viešbutis
Įvairūs gėrimai, geras maistas, puikūs kambariai
92 CHURCH STREET.

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAGamore 2-2013

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai.
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-821

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukšta

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Salomėja Narkėliūnaitė, Editor

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0804

Subscription Rates: USA and possessions \$4.00 per year, Canada \$4.50, elsewhere \$5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1950 m. spalio 6 d.

JUNGTINĖS KORĖJOS BELAUKIANT

Griežtas JAV nusistatymas Korėjos klausimu ir Jungtinių Tautų akcija, imantis kovos prieš agresiją, atelities laisvės kovų istorijoje paliks gražų lapą.

Gen. MacArthur sumanumas ir energija, per keletą dienų pakreipiant karo laimę visiškai priešingon pusėn, išsikieliant Iuchone, išlaisvinant krašto sostinę Seulą ir persekiojant raudūnų kariuomenę, susilaukė visuotinio įvertinimo.

Tas pats Prezidentas Trumanas, kuris anąkart jį švelniai audraudė, prašydamas susilaikyti nuo savo nuomonės skelbimo Formozos klausimu, reikalaujamas nepažeisti Baltųjų Rūšių pirmenybės teisių, pasiuntė gen. MacArthurui sveikintimo telegramą.

Pareikšdamas savo padėką ir įvertinimą, jis tuo pačiu šitaip pareiškė ir ne tik visos amerikiečių tautos padėką, bet ir Jungtinių Tautų, kurių karinėms pajėgoms jis vadovauja. O gen. MacArthuras, įvykdęs Jungtinių Tautų birželio 25 d. nutarimo pirmąją dalį, kurioje buvo sakoma apie priešą atstūmimą iš Pietų Korėjos, žygiuoja už 38 paralelės. Prieš pradėdamas savo žygį, jis raudonesiems pastatė ultimatumą, reikalaujamas kapituluoti ir sudėti ginklus, arba, priešingu atveju, jo armija vykdysianti priešą naikinimą ir už 38 paralelės.

Jeigu ligi to laiko neatsiras kokių trūkumų, gen. MacArthuras įvykdys ir antrąją Jungtinių Tautų nutarimo punktą — išlaisvins visą Korėją, kad paskui galima būtų joje įkurti vieną jungtinę valstybę.

Kai fronte karštal tebekalba ginklai, Jungtinių Tautų ir jos Saugumo Tarybos posėdžiuose Višinskis su Maliku ir savo satelitais užsispyrę tvirtina, kad agresiją pradėję pietiečiai, nors jiems vakariečių buvo patiekta šimtai priešingų įrodymų. Ir viena ir antra pusė siūlo Korėjos taikos rezoliucijas, bet netenka manyti, kad sovietiniam blokui čia kas nors pasiseks.

Taip, kaip Jungtinės Tautos, nesiskaitydamos su sovietų nuomone, įvykdė savo pirmąjį nutarimą, taip įvykdys ir antrąjį.

POLICIJOS VADĄ PAKEITUS...

Paskutiniųjų dienų visa Amerikos spauda pilna pranešimų apie susektą korupciją New Yorko policijoje. Pagavus slapto lošimų organizatorių Harry Gross, paaiškėjo, kad jis, Brooklynne gyvenamas, padarydavo milijoninius "juodus" biznis (20 milijonų dolerių per metus) ir kad jis išmokėdavo policijos pareigūnams, pradėdamas nuo etilinio policininko ir baigiant aukštais inspektorais, apie milijoną dolerių per metus, kad galėtų netrukdomai dirbuotis.

Ryšium su Grosso skandalu atstatastydino New Yorko policijos komisaras O'Brien ir detektyvų viršininkas Whalen. Suspenduota eilė kitų policijos pareigūnų.

Visa policija buvo sukrėsta ir neteko visuomenės pasitikėjimo. Grand jury pareikalavo misto burmistrą, kad naujojo policijos komisaro nesikirtų iš policijos pareigūnų, nes nežinia, kuris iš jų yra visiškai švarus ir, kuris norėtų paralytym rankovėm griebtis darbo, išraujant iš šaknų išgalėjusį paprikinėjamą.

Naujuoju New Yorko policijos komisaru paskirtas teisininkas, žinomas iš šnipo Hissio bylos valstybės gynėjas Murphy. Jau yra susekta keliasdešimt policijos pareigūnų, talkininkavusių Grossui.

Murphy atrodo energingas vyras. Visuomenė juo pasitiki. Prieš jo akis yra visa eilė kitų lošimo organizatorių, kurių veiklą jis turės paralyzuoti.

IŠMINTINGAS SIŪLYMAS

Amerikos lietuvių laikraščiu, visų pirma savaitraščiu, yra nemažai, bet jų skaitytųjų nedaug. Dauguma jų neįstengia persitirti per 1000 egzempliorių, yra tik vietos siauri laikraščiai, neturi jokios plačios Amerikos lietuvių visuomenės.

Apie tai rašo A. Erdvilas "Darbininko" rugsėjo 26 d. numeryje, sakydamas:

"Pats protingiausias ir praktiškiausias sprendimas būtų kelis laikraščius sujungti į vieną."

Šis pasiūlymas, žiūrint grynai žurnalistiniu požiūriu, turėtų būti pripažintas labai išmintingu.

Pasizūrėjus į kitų tautinių mažumų spaudą Amerikoje, aiški, kad jos tenkinasi vienu kitu laikraščiu visoje Amerikoje, tačiau turi apjungę veik visą savo tautinę grupę. Lietuviškos spaudos nelaimė glūdi lietuvių išeišios politinėje bei religinėje diferenciacijoje.

Pirmieji, kurie galėtų parodyti šioje srityje gerą pavyzdį ir kuriuos politinės, religinės pažūros kaip tik verčia jungti savo spaudą, yra juk ne kas kita, kaip Amerikos lietuvių katalikai.

Jeigu ne visi katalikų savaitraščiai, tai, pavyzdžiui, rytinio pakraščio, nuo Bostono iki Pittsburgho (Darbininkas, Amerika, Lietuvių Žinios) tikrai galėtų susijungti ir pasidaryti galinčiu gerai išsivertusi katalikų organu.

Katalikų savaitraščių susijungimas, atrodo, paskatintų susidėti ir tautiniams — liberaliniams bei kitų srovių lietuvių laikraščiams.

AR SOVIETAI PASIRENĖ VISUOTINIAM KARUI

(Tęsinys iš per. nr.)

Dar daugiau — sovietų ginklų gamyba, išskyrus kai kuriuos trūkumus elektroninėje srityje, gali dar lengviau perėti į naująją ginklų gamybą, kaip JAV.

Dėl atelities, ar ji bus saugi JAV, turint galvoje milžinišką sovietų karinį pajėgumą, Raymondas pasisako šitaip: "Sovietai šiuo metu turi daugiausia pasaulio lėktuvų, tankų ir povandeninių laivų, tačiau jie nenulėms ligo karo, jei sovietai sunkioji pramonė nesugebės tuo gamybos reikiama pakelti. Gamybos uždavinys bus gigantisko pobūdžio. Kai karo metu kaset bus netenkama 100% tankų, tai fabrikai turės dieną naktį dirbti, siekiant papildyti nuostolius. Karo nuostoliai lėktuvais ir artilerija yra lygiai tiek pat gigantiški."

Savo teigimams medžiaga Raymondas yra gavęs įvairių šaltinių pagalbą. Pagaliau ir visoms Vakarų vyriausybėms yra žinomas kolosalinis sovietų karinės pramonės išaugimas. Kaip visi tie faktai buvo seniai žinomi amerikiečiams ir kai jie palaipsniui stipnėjo ir mažino savo karinį pajėgumą, šitaip tegalima pavadinti amerikiečių pokarinės politikos paslaptimi.

Palyginus įvairius duomenis, galima padaryti tokia išvada — sovietai yra visai pasirengę savo pramonę pajungti karo reikiams, gi JAV — ne. Kuo tai paaiškinama?

Tas pats Raymondas nurodo, kad Tarybų Rusijoje trys penktadaliai visų kapitalų indėlių 5 m. plane skiriamai pramonei plėsti, pirmiausia ginklykų, metalurgijos ir mašinų gamybai. Du trečdaliai sovietų gamybos yra sunkioji pramonė arba tokia, kurią lengva pajungti karo reikiams. Fabrikuose yra kariniai skyriai ir juos prižiūri Raud. Armijos karininkai. Darbininkai pramonėje dirba, prisitaikindami prie karo sąlygų. Pvz., traktorių fabrike darbininkų dalis dirba traktoriaus, kita — tankus ir jie visi yra instruktuoti ir išmokyti laikytis taip, kad būtų kiekvieną metu pasirengę sulaukti orinio puolimo. Tuo tarpu JAV, vos karui pasibaigus, automobilių ir traktorių gamyba visiškai perėjo į taikos meto lygį. Be to,

JAV tuo pačiu metu demobilizavo savo karines pajėgas ir sustabdė karinę gamybą, tuo tarpu sovietai daugeliu atvejų ją pakėlė. Sovietai įkūrė specialią ministeriją sudaryti rezervams įvairių statybinių medžiagų, metalo, gumos ir kt. Antrajam pas. karui prasidėjus, Raud. Armija turėjo pusantro bilijono dol. vertės tokių atsargų. Šiuo metu tokių rezervų bus pasiekta dar daugiau. JAV mažesniu mastu sudaromos atsargos ir tik neseniai pradėta vykdyti naująją sintetinės gumos programą. Tačiau pati galima pasakyti ir apie karinį parengimą.

O kokia sovietų ginklų kokybė? Raymondas žodžiais, jei sovietų dviračiai, batai, rūbai kitos kasdieninio vartojimo gėrybės yra menkos kokybės, tai to negalima pasakyti apie ginklus. Dar 2 pas. karo metu sovietai daugeliu ginklų rūšių pralenkė JAV ir buvo atsitiktinė tik laivyno ir kovos lėktuvų srityje. Karui pasibaigus, viskas aukota geresniais apsiginklavinimui. Pusė Stalino pirmųjų premijų už išradimus 1948 ir 1949 m. paskirta už munitiją ir lėktuvus. 1950 m. — 21 Stalino premija teko ginklų išradėjams ir 7 — lėktuvų projektuotojams. Jau 1947 m. Maskvos oro parado metu pasirodė sprausminiai (jet) lėktuvai ir bombonešiai.

SOVIETŲ IR JAV PAJĖGUMAS

Kaip atrodo abiejų didžiųjų valstybių — JAV ir TSRS — karinis pajėgumas skaitmenimi? Jis čia R. Wilsono pateikiamas, remiantis pasikalbėjimais su aukštais kariniais pareigūnais ir įvairiais kitais šaltiniais. Palyginamas vaizdas esąs toks:

TSRS	Atominų bombų — 15
	Lėktuvų — 16,000
	(sandėliuose) — 19,000
	Tankų — 50,000
	Laivų (isk. saulėtus) — 150
	Submarinų — 270
	Armijos — 175 diviz.
JAV	Atominų bombų — 850 — 400
	Lėktuvų — 8,800
	(sandėliuose) — 36,500
	Tankų — 6,000
	Laivų (kovos) — 218
	Laivų iš viso — 731
	Submarinų — 70
	Armijos — 10 diviz. (nevisos parengtos).

TRUPUTĮ ATGAL ŽVILGTERĖJUS...

Siemet svarbios ar nesvarbios, bet būdingos sukakutėvė: Jungtinės Amerikos Valstybės užmezgė santykius su T. Rusija 1933 metais, t. y. prieš 17 metų. Bolševizmas Rusijoje įsigali 1917 metais, t. y. po 16 metų (maždaug ko ne 17 m.) tie santykiai užmezgti. Būtu būvę geriau tą metų pusiausvyra (16 prieš 16) pernai minėti, bet, mat, dar galvota bolševizma ir T. Rusija perauklėti ir, svarbiausia, dar nebuvo Korėjos karo, o Berlyno blokada ir kiti rusų basilų, kaisiojimai ir vakariečių ratūs kai kam vis dar rodesi — dar šuka. Siemet — kas kita. Bolševizmas, ne perauklėjamas, bet kumsėdžio dresiruojamas, rieda sau.

O prieš 1933 metus Jungt. Amerikos Valstybių net 4 prezidentai ir 7 valstybės sekretoriai (ministeriai pirmininkai) buvo atsisaikę turėti bet kokius santykius su ana negarbinga valstybe.

Toliau — 2-sis pas. karas. 11-kos milijardų (dabar su procentais bus per 13 milijardų) dolerių paskola T. Rusijai tankais, lėktuvais, kitokiais ginklais, sunkvežimiais ir jv. maistu, plus priedo — šiek tiek karinių ir nekarinių laivų. Prabėgo kiek laiko po Vokietijos ir Japonijos kapitalizacijos — Maskvos Raudonojoje aikštėje raudonųjų karo paradas, o parade kalba kompartijos atsakoval, grasinami ir Amerikai, ir, svarbiausia, pabrėžia, kad tik viena T. Rusija tenagalėjusi Vokietijai. Prie anų sukakutėvų grauzus disonansas!

Ir tarp 1933 m. bei šios dienos dar 2-jo pas. karo eigoje ir tuoj po jo trys gėdin-

Tiek sako skaitmenys.

Sovietų 50,000 tankų tarpe vienas iš sešių yra sunkusis tankas, ir sovietų sugebėjimas juos panaudoti pasitvirtino Korėjos kare. Sprausminiu kovos lėktuvų gamyba Sovietuose, spėjama, siekia 3,000 ar daugiau per metus. Sovietai atsargiai išdėstė savo sausumos dalinius — Rytų Europoje parengties stovyje yra 30 divizijų, Kaukaze, į šiaurę nuo Tifliso yra 20 gerai parengtų divizijų — jos graso Art. Rytų žibalo versmėms. Pagaliau, Tol. Rytuose yra 30 ar daugiau divizijų.

Svarbus dalykas, kad sovietai turi atominę bombą, gali jos gamyba kelti, kad jos kokybė netenka abejoti ir kad jie gali ją panaudoti kada tik pageidauja. Svarbiausias tačiau klausimas JAV yra tas, ar jos tiek turi pagaminusios atsargoje atominų bombų, kad joks užpuolikas negalėtų rizikuoti užpulti JAV, nebūdamas tikras galis pasiekti laimėjimo prieš amerikiečius smogiant atgal. Esą, abejoti, ar šiuo metu galinti būti tokia ideali padėtis.

JAV AVIACIJOS PADETIS

Pabrėžiama, kad amerikiečių Air Force — karo aviacijos pajėgumas buvo sistematiškai stipinamas. Dabar, toji klaida atitaisoma. Aviacija turi atsargoje 22,000 lėktuvų, sausumos kariuomenė — 1,500 ir laivynas — 14,000 lėktuvų. Strategines puolamąsias jėgas sudaro 18 oro grupių su 66,000 karių.

Ju uždavinys yra prasidėjus karui su atominėmis bombomis sunaikinti sovietų pramonę. D. Britanija iš viso turi 15,000 lėktuvų. Bendrai gi paėmus, Vakarų valstybės, palyginus su sovietais, turi oro pranašumą. Pvz., sovietai turi tris mažus lėktuvnešius, tuo tarpu JAV jų turi ar greit gal turėti — 20. Jau netenka kalbėti apie JAV jūros laivyno pranašumą. Sovietų pajėgumas sausumos armijoms esąs pralenktas Vakarų sąjungininkų pajėgumu ore ir jūroje. Ir dėl to, turint galvoje ir Korėjos karo pamokas, ir Pentagono, Vašingtono, kur daromi visi kariniai sprendimai, pradeda atsirasti naujos koncepcijos, galvojamis, kuris gali pakeisti atelities karo vedimo raidą. (b. d.) V. Alseika

VAK. VOKIETIJOS KOMUNISTAI

Vakarų Vokietijos komunistų skaičius nuolat mažėja. Klekivienais demokratiškai praveiktis rinkimais jie gauna vis mažiau balsų ir dabar turi, apskritai ėmus, jau tik kelis nuošimčius iš visų atstovų, kai kuriose apygardose jau net nė vieno. Tačiau jų propagandinė veikla yra didesnė, negu kad būtų galima spręsti iš skaičių. Daugelyje Vokietijos žmonių ir įstaigų jie turi savo agentus, kurie kiršinimais, sabotazais ar gandy skleidimų stengiasi sutrukdyti krašto atstatymą ir juodinti amerikiečius ir bendrai vakariečius.

Vak. Vokietijos seime ir vyriausybėje yra jau pasiūlymai visai uždrausti komunistų partiją, bet jie, kaip knise, taip ir toliau knis pogrindyje. Tačiau, gal būt, vis tiek prieš priėmimą uždraudimo. Kai kuriose srityse kaip, pvz., policijoje, jau eina valymas nuo komunistų, bet dar daug jų yra net atsakingose pareigose. Kai kuriose Vokietijos apygardose išleisti parėdymai ne duoti komunistams arba jiems artimoms organizacijoms patalpų posėdžiams ir parengimams. Taip pat jau uždrausti, nors ir tik laikinai, daugumos komunistinių laikraščių. Ne tik laikraščiai uždrausti, bet ir spaustuvs, kuriose

tie laikraščiai buvo spausdinami, užantspauduotos tokiam pat draudžiamam laikui.

Kiek stipriau komunistai dar gali pasireikšti per profesiją, fabrikuose ir šiaip įmonėse. Kai darbininkai visais laikais turi reikalų dėl uždario ir panašiai, tai komunistai stengiasi visa tai išnaudoti kiršinimams ir kartais rimtiems profesijungų veikėjams sunku išsiskirti, kiek ginčai yra kilę dėl komunistų kiršinimų. Imdamos žygių, vokiečių valdžia paskelbė nutarimą atleisti iš valstybinių ir šiaip visų įstaigų visus komunistus.

Daug kas Vak. Vokietijoje būkštauja, kad sovietams išgydavus vietiniai komunistai galėtų prieš savo politinius priešus ir ypač tremtinius nevokeičius pradėti siautiėti žudikijos teroru. Tačiau, gali būti ir kitaip. Tokiais laikais veikia kiti įstatymai ir papročiai. Gyventojai žinodami, kad komunistinė penktoji kolona, sovietams atėjus, pasirodytu pavojinga, gali imti komunistus sutvarkyti, dar prieš sovietų įvyglavimą. Sunku tikėti, kad 8 milijonai vokiečių atbėgėlių (tiek jų yra apytikriai Vak. Vokietijoje), ramiai lauktu, kol ateis komunistiniai teroristai jų paskersti. J. H.

"AMERIKA" ŠAIPOSI IŠ DEMOKRATIJOS

Tūlas K. Rauklaukis (kas per slapyvardė!) yra Amerikos savaitraščio korespondentas Švedijoje. Paskutiniam šio savaitraščio numeryje jis mėgina raudytis ir šaipytis iš geriausių skandinavikos demokratijos broožų šitokiais posakiais:

"Čia mada, kad švedų rajijas prieš rinkimus duoda kiekvienai partijai save pagirti... Kartu su tuo, kuris turi savo partiją laupsinti, pakviečiami ir jo opozicionieriai, kurie "dienos auka" bombarduoja visokias klausimais, ir kuriuos jis prakaituodamas atsakinėja... O brolyti, kokių ten idomybių prisiekama! Gražesnių replikų nė cirke neįgirsi... O paskutinėmis dienomis prieš rinkimus radijas užleisdžia visą vakarą partijų vadams išskolici. Gi per tas 3 — 4 valandas jie gerokai kuodus išsipešioja."

jais. Mes matome Švedijoje tą patį fenomenalų reiškinį, kaip ir Britanijoje: ypatinga socialistiška kovą prieš komunistus ir socializmo pastangas išlykinti vakarų demokratijos formas... Argumentai prieš socializmą yra stiprūs, ir mes jo nemėgstame Amerikoje. Bet yra ne teisinga sakyti, kad britų ar skandinavų vyriausybės darosi autoritarinės, kadangi jos yra socialistiškos. Švedija yra viena iš demokratiškiausių kraštų pasaulyje ir yra pakankamai pagrindo manyti, kad ji tokia pasiliks."

Yra žmonių, kurie bendrai nemėgsta demokratijos, neįskiriant nei skandinavikos, nei šveicariškos ar amerikiečių parlamentarines sistemas. Yra vėl tokių "demokratų", kurie mano, kad Ibery (Franco — Salazar) sistema yra pati demokratiškiausia ir kultūringiausia. Matyti, kad "Amerikos" Rauklaukis yra kaip tik pastarosios sistemos šalininkas. Tepakalba už ją atviriau. Padiskutuotume.

ST. VAINORAS

Rusai baigia "Baltijos sieną"

Iš Stockholmo pranešama apie sovietų skubiai vykdomus darbus, norint užbaigti pakrančių sustiprinimus, kurie prasideda sovietų baze Suomijos vietovėje Porkkala ir baigiasi Riugeno sala pietinėje Baltijos jūroje. Šie sustiprinimai pavadinti bendru "Baltijos sienos" vardu.

Kaip laikraščio "Stockholms Tidningen" korespondentas sako, sovietai šiuos sustiprinimus laiko "Pabaltijo Gibraltaru". Už Rygos įlankos esančioje Oesel saloje turi būti esančių, o salos gyvenotėria, prie jų prijungus ir verdirba prie sustiprinimų, kurie gū darbams pasmerktuosius,

Pabėgėliai iš Švedijos perplaukė Atlantą

Šiomis dienomis Amerikos krantus pasiekė vėl vienas 300 to laivas su pabėgėliais iš Švedijos. Tai yra tas pats laivas "Mosen", kuris išplaukė iš Falkenbergo uosto slapta, nes švedų valdžia reikalavo laivą geriau paruošti kelionėi per Atlantą.

Prie Bostono, kur paprastai sutinkama daug žvejų laivų, pabėgėlių laivas susidūrė migloje su vienu žvejų kuteriu. Susidūrimas nebuvo stiprus, ir nė vienas iš 94 keleivių ne nukentėjo. Tie patys žvejai išvilko "Mosen" į uostą. Visi pabėgėliai — daugiausia estai, latviai ir lenkai — atplaukė be vizų. Juos pervežė į Ellis Island, ligi imigracijos organais išsėpus jų išleidimo klausimą.

The New York Times skirtingai paskutinėmis savivaldybių rinkimams Švedijoje įvertinti straipsnyje, rašė: "Komunistai rinkimuose patyrė skaudžių nuostolių, taip pat konservatoriai. Socialdemokratų ir liberaliai išėjo laimėto-

Kruvinai išitinko

Viename JAV mieste DP barė savo tetulę, kam ji susirašinėjanti su giminėmis Lietuvoje ir, kad tuo būdu juos tik žudanti. Teta nepaklausė. Vieną kartą nusimėnė užsiminė, kad jos laiškas grįžė iš Lietuvos, nes laiškas gavėjų jau ten nebebuvo. Mat, ten dabar "Sibiras Lietuvos, o lietuvių Sibiro". Tokie "nevierninkai Tamošiai" ne, viena, jau išvyo iš Lietuvos. "Ka čia tie DP suprantą, — sakė amerikontai. — Mes iš ten gamam laiskus, — mes ir toliau rašysim. Tik jie prasikaltėliai bijo".

Ką jau bėpadaryst?! Gerai man vienas tremtinis rašė, kad seno ir kreivo medžio nebetiesi. Sulinko daug kas jų prieš bimbų į mizarų kojus, atlikę judošiką darbą, išduodami savo artųjų tautą Maskvos gėspotijai. J. N.

ADRESATAS NEŽINOMAS

Nelė Mazalaitė-Kruminienė

(Tęsinys iš pereinio nr.)

FRAGMENTAS

Argi šitoki laiška norėjau parašyti Tau, kai šviečia saulė ir beržai yra kaip žalsvas vualis? Bet Tu žinai, kad kiekvienas jų lapas yra žodis, švelnus ir nepakartojamas, bet Tu žinai, kad tie žodžiai yra Tau rašyti pavasario — o pavasaris yra širdies žydėjimas, — o širdis, mana širdis — yra tikrai nuolatinė mintis apie Tave.

Po kelių dienų.

Stai, aš vėl kalbu Tau iš tos pačios pakelės. Dabar stoviu po liepa — ji pilna sugarankštėtų ir neįsivystytų lapų — jie dar nėra užplėdę erdvės tarp šakų ir todėl tuščias medis atrodo pilnas prikabinėtas žali varpeliai. Mažiausias vėjas turi jėgos juos pajudinti — bet jie tyli, tarsi jų šerdys yra ištrauktos. Ir galvoju: taip, kaip mums yra atimtas teisybės prisaukimo balsas. — Tačiau, kol čia stoviu — matau, kaip prieina pavasaris — jis neša — žalia lazda, nedidėnę už pusies spygli — ir tiktai paliecia seną medžio liemenį, ir visas varpetai varpelių ima groti, ir aš čia stoviu po liepa, ir mano širdis svaigsta nuo muzikos ir ligeso.

Nereikia klausyti, ko aš ilgiuosi — aš, mano pavasari, kuris pažadinai varpelių giesmę mano sieloje. Atėik čia dabar, atėik ir girdek, kaip toji giesmė įsisūbuoja vis kaskart gražiau. Stai, dėlto, kad ji groja — prisitariama prie manęs paukščiai, ir žolė be baimės auga po pat mano kojomis. Atėik, atėik, ir Tu regėsi, kaip mano širdyje auga beržas, tarytum gražiausiam mūsų tėvynės gojuje.

Tu esi čia, esi — aš juntu Tavo ranką ant mano plaukų — nesakykite, kad tai vėjas, nesakykite, kad tai saulės spindulys. Tu esi čia — kur Tu galėtum būti taip toli, kad nebūtum su manim? Gegužis.

Ir kasdien žmogus pamatai nuostabių dalykų — juos gali išvysti tiktai pavasari, kada žemė atveria visus savo langus.

Kaip dyvinai žydi sodai — bet aplinkui juos, kaip vėjas, sklaidžiasi žinojimas, jog jie greitai peržydi. Per greitai — kaip valandos. Taip, tačiau tas žydėjimas nėra užmirštas, ne tada, kada lapai ima kristi, šito žydėjimo užmiršti negalima nė tada, kai svyra iš medžių vaisiai, ne. Kaip dienų, kai regėjau Tave.

O, bet ką buvau pradėjus Tau pasakoti? — Ar nebuvo ir praeitais metais taip, kad traukinys bėga pro kanalą — ir vandenyje lekia debesys, ir pakrantėmis palinkusios auga kraušas, ir vienas kitas žiedas nukrenta, lyg žaislams — ir nežino, kad jau mirė. Ir šiandien mačiau, kaip ten mandėsi kregždė. Ar tai galia vadinti maudymusi? Ji vos vos prisiliedavo kojomis vandenį — gal būtų, ji maudė savo sesėli.

Paskui prasideda daržininkų laukai — išties kariuomenės žydi tulpių — ir toliau garsni bandos. — Ir staiga aš labai labai pajuntu pavasari — ir aš kartojau tai viena, ką kartojome su Tavimi: koks gražus gyvenimas! I mane sulindo jaunų gyvulių džiaugsmas išėjus į laukus — džiaugsmas mažo žiruko, ragaujancio savo pirmą žolę — tačiau dabar esu ne čia — esu namie. Aš žydiu, kaip obelis, ir kaip mažytė gelė — tačiau ne čia — namuose. Ir mane apima vienartinis peteliškės džiaugsmas gyventi saulėje — peteliškės, kuri yra panaši į žmogų tuo, kad taip ligai ruošiasi ir taip trumpai gyvena. — Ir pabundu į svetimą tremties pavasari — ir jis yra bejėgis pažadinti ką nors daugiau, negu žemę. Ir yra tiktai liūdina.

Bet kaip galia tai kalbėti? Grįžau pro Bergedorfą — ir stotyje regėjau aklą žmogų. Jis rašė. Jo akys didelės ir šviesios — tačiau jos tuščios ir šviesa neprieina jų. Taip, jis rašo su savo keista aklių rašymo priemone — iš elnių formos atrodė, kad tai yra elėraštinis — ir jo veidas yra toks neįtikėtina ramus. — Taip sakau sau: koks gražus gyvenimas,

kai žmogus turi reginčias akis. Ir jis yra gražus, tas gyvenimas, kai žmogus turi sielą, amžiną ir neapankančią, ir ji pro žemišką neregimą mato kažką, dėl ko veidą atspindi džiaugsmas.

O saulė šviečia, nuostabiai šviečia ji iš to paties dangaus, kurs yra namuose. Ji šviečia, kaip laimės metas, kuris manyje gyvena, kaip nesibaigiantis pavasaris, kaip nemirštantis sodų žydėjimas.

Vasara, stovykla.

Aš regėjau tris nuostabius dalykus — per šias kelias dienas esu juos mačiusi. — Tai buvo, kai ką tik nuliū, ir truputį pasirodė saulė, spindinti ir linksma, žinoma, ji neturėjo laiko ir tuojau nubėgo. Kažkur. O aš tuo protarpiu ėjau per klemą ir, sustok, tariu sau: čia buvo krūmelis smilgų. Ach, vienas stiebelis, viena smilgos šaka, sakyčiau, buvo pilna lietaus, sklaidina lašų, ji atrodė stiklinė. O, ne, ji buvo kaip spindinčios garbanos, tokie yra tie lašai, ir kaip deimantinė vynuogių kekė. Ir tai ne! Aš turėčiau nulausti ją, labai atsargiai, nulausti ir atsiųsti Tau. Ar tai yra galima? Ne, jokiam laiške — aš turėčiau pati atnešti ją, taip baimingai saugodama, kaip kartą vienas. Florencijos bajoras nešė liepsną nuo Kristaus karsto. — Bet ji buvo graži, labai toji smilga, gali tikėti man.

O kitkas? Tu gi žinai, kad stovykloje auga krūmai — jie riogsojo, nuogi stagarai, kai mes žiema praedavome drauge. Ir kai tu iškeliavi — jie pristipdė lapų, tačiau aš niekuomet nežūrėjau į juos — jeigu ir Tu negalėjai jų matyti. O šiemet aš netikėtai pažvelgiau, kaip buvo atėjęs jų žydėjimo metas — ir pažinau, kad tai rožės. Jos yra tuščiaidurės, kaip spalvotos degtinės taurelės, ir kitos pilnos gražiais žiedais, savo išvaizda primenančios tolimą Karo Muziejaus daržą. Taip, taip, visokios rožės žydi čia, ir tai nėra joks keistas įvykis, nei naujiena — bet štai, priešais pašta — žiūriu — yra didelis krūmas, jis yra toks apskritas, kaip bizantiškas kupolas, tikrai, kaip vienas iš keturių Kauno Iguolos bokštų — ir pacioje viršūnėje — vienas rožės žiedas. Pamanyk, jokių pumpurų, jokių nužydėjusių žiedų — ne, nieko, visame šitame žaliame bokšte, viršūnėje — kaip liepsna raudona rožė. — O, gali tikėti man, tai yra nuostabiai gražu, retai gražu, ji būtų verta to, kad pamatytum ją. Bet jeigu nuskinsiu ją — ji bus tik banali nulausta gelė, tiktai. O, kad parodyčiau ją gyvą — turėčiau būti burtininkas ir perkelti ją prie Tavo žūru. Arba Tave atvesti čia — trumpam, vienam pažvelgimui.

Ar manai, kad nebuvo trečiojo dalyko, gražaus? — Klausyk, eini kartais gatve ir nežinai, kodėl taip svaigiai malonu, arba stovykloje praeina toks lengvas saldus vėjas — ir galvoji — argi vėjyje žydi gelės? O, šitas aromatas! — Ar tu žinai kas visa tai? Liepų žydėjimas, o mylimas, tai liepos žydi dabar, ir šitame kvape yra gražiausias ilgesys, ir tai nuostabiausias širdies skaudėjimas. Ne, ne — nekaibėkime apie tai — bet karta, aš manau, kad eidama galvoju: o gal aš vis dėlto nueisiu iki pašto ir įmesiu laiška. Ir tuojau galvoju: ne. Taip, kada ėjau — kažkoks sesėlis palietė mane ir aš pakeliau galvą. Ties liepa buvau aš, ties milžiniška liepa, ir virš manęs buvo nulinkus didelė šaka. Ar Tu manai didelė žieduota šaka? Ne, tai vieni žiedai, išties girlianda, ne — visas fontanas žiedų. O, kaip gražiai ji kaboj! Ir — tikėk, kad sakau tikrą teisybę, — visa šaka skambėjo. Žinoma, tai tiktai dūzgimas, tegul — bet jame buvo muzika, tikrai. Argi Tu neatspėtum kodėl? Tu, žinoma, žinai — taip, taip — tai bitės. Ir sakyk, jeigu aš dar galėčiau mėginti Tau siųsti smilgos rasą — ji išlėstus laiške, kaip ašaros žymė — ir rožės žiedas atėitų pas Tave sudžiūvęs, kaip nerikalingas atsiminimas — bet kokiu pavidalu atsiųsčiau Tau bites?

(Bus daugiau)

NEW YORKO TEATRŲ NAUJIENOS

Rudenio daugiasrovis Amerikos teatro gyvenimas atslūgsta. Gausieji vasariniai teatralai užsidaro ir dėmesio centras persikelia į Broadway.

Šiai vasarai buvo būdingas mėgėjinio žydėjimo plėtimasis. Pridedant gausnes minias koncertuose ir parodose, norisi tikėti amerikinės masės veiklesniu susidomėjimu menais (gal būtų, po daugelio vasarų ir šiame krašte menininkas bus bent lygiai vertinamas su pirkliais). Už Broadwayinis teatras šiai vasarai dirbo XX simtmėčio europinės dramos ženkli: Ibsen, Strindberg, Becque. Net Vėdekindo "Lulu" išsilaukė kelias savaites, nors fatališkos moters tipas šiuo metu pavojingai komiškas.

Naujajam sezonui Broadway žada keliasdešimt pirmųjų. Iš jų vardų matosi, kad ši rudeni bus tolyn krypsama į muzikinę komediją bei dramą, vengiama klasika ir modernistų, pasitikima "apsiinio vidurio" melodrama.

Dideliu susidomėjimu laukiama dviejų apikomunistinių dramų: suaktualinto Goethes "Egmont" ir dramatiško Koesterio romano "Tamsa vidudien". Ir šiais metais repertuaras Paryžiuje bei Berlyne bus, deja, turtingesnis.

Dabartinis Broadway repertuaras susideda iš veikalų, išlaikiusių šios (ar net praėjusios) vasaros karščius. Jų tarpe yra du netikėtumai, rodą didžiausią lūžį publikos galvosonių nuo pat čionykščio teatinio biznio pradžios. Tai didžiulis operos ir eliuotos dramos pasisėkimas.

"Cocktail party" yra pirmoji T. S. Eliot eliuota drama, susilaukusi tokios plačios publikos. Viena priežasčių yra jo formos žaismingumas, patiekiant rimtas ir kartais gudžias problemas viena primerktai akimi. Nemažai dėl jo kalbas ir angliu charakterinio aktorius Alec Guinness populiarumas. Tačiau didžiausias nuopelnas tenka Eliot dramai, kuris, nesant išvirsinio veiksmo, suteikia veikalui spalvą ir gilumą. To žodžio tobulumą ir rodo New Yorko publika, kuri yra pernelgus išlepta vad. veiksminio teatro, bet jau dešimtas mėnuo sklandimai pripildo Henry Miller teatrą 43 gatvėje. Pajėgi angli grupė beria Eliot skaitinius ir visą dieną greičiu aptipintu tikslumu. Veikėjai nėra gyvi žmonės, bet intelektualinės schemos. Veikalo "Nulis" yra

namoji aš yra apvalus pakilimas, urio tris ketvirtadalius žiūroval. Uždangos nėra. Šios rūšies teatro pasisėkimui čia trukdo permaža scena ir trūkumas veikalų, galutinai pritaikintų arenai. Pvz., "The Medium" arenoj nustoja daug efektu, kurie buvo įmanomi tik dėžinėje scenoje.

Nuo muzikinės dramos prie "musicals". Šis terminas Amerikoje taikomas kiekvienam lengvo žanro muzikiniam pastatymui, kurį Europoje vadinantume "operete", "revue", "variete", arba visa to mišiniu. "Musicals" amerikietiškas prieskonis susideda iš groteskiškumo, sentimentalumo ir geriausiu atveju, sceninio dramumo. Tačiau jų pobūdis ir vertė New Yorko labai įvairuoja. Tarp "Peep Show", kur už 7 dol. pasitvirtintieji smalsuoliai iš masinančios artumos stebi pulką liemenių merginų, besitaškantių mulio putose, ir "South Pacific", yra visa jūra skirtumo.

"South Pacific", dabar antruoje metuose, turi labai plačią pasiūlą: Pietų jūrų romantika, šokoladinės tahtietės, skoningas J. Logan pastatymas, melodinga muzika, legendariniai nesenantai dainininkė Mary Martin ir tt. Ieškantiems būdingai amerikietiško, ten yra amerikietiškausia iš bet kada parašytų dainų: "I'm in love". Rimčiausias "South Pacific" konkurentas — "Kis me, Kate" — turinį skolinasi iš Sekspyro "Atžagareivės tramdymo". Tas modernizuotas tramdymas vyksta Bostono aktorijų aplinkoje, palydimas populiaraus lengvojo žanro kompozitoriaus Cole Porter muzikos. Pritaikant kritiku mažumai, dristu tvirtinti, kad "Kis me, Kate", ypač sapno scenos, savo graškumu ir šeimiskumu pralenkia "South Pacific".

Kiekvienas gimnazistas Lietuvoje yra matęs, o kas antras vaidinęs "Carlio teta". Iš tos komedijos suklijuotas muzikinis pokštas "Charley's Aunt" vyriausioje rožėje turi vieną gabiliausių Amerikos ko-

Kultūrinės aktualijos

Vokiečių filmų bendrovė Berlyne netrukus filmuos tris žymiasias Wagnerio operas: Tannhauser, Meistersinger ir Der fliegende Hollander. Pastatyme dalyvaus visos žymiosios muzikos ir vokalinės pajėgos. Vadovaus Leo Blech. — Ateinančiais metais Italijoje bus minima Verdi 50 m. mirties sukaktis. Ta proga jau dabar pradėta ruošti didžiuliosse teatruose invest. išitusis jo kūrinių ciklus.

Neseniai Romoje mirė žymaus rusų rašytojo grafo L. Tolstojaus dukterė Tatjana Tolstoj, sulaukusi 84 metų amžiaus. Ji prieš 20 metų apsigyveno Romoje. Prieš mirtį ji užbaigė ilgą veikalą apie savo tėvo gyvenimą.

New Yorko Universiteto Bellevue Medical Center iš CIO gavo 10,000 dol. dovany savo veikalui praplešti.

CARE ir UNESCO bibliotekų komitetas pranešė, kad ligi šiol 17 kraštų universitetams išdalinta įvairių mokslinių knygų už 50,000 dol.

"DRAUGO" POEZIJOS KONKURSAUS

1. Dienraštis "Draugas" skelbia eilėraščių konkursą. Paskutinė data konkursui skiriamams eilėraščiams įteikti — 1950 m. lapkričio 1 d.

2. Už du geriausius eilėraščius skiriamos premijos: I — 50 dolerių ir II — 30 dolerių. Premijas parūpins "Draugo" Bendradarbių Klubas.

3. Premijuotiniems eilėraščiams nustatyti tešėjus paskirs: du Rašytojų Draugija, du Lietuvių Kultūros Institutas ir viena "Draugas".

4. Tema paleikama pasirinkti pačiam rašytojui. Pagaidaujama, kad eilėraštinis būtų parašytas mašinėle ir neligisnis kaip du ar trys puslapiai.

5. Autorius gali siųsti vieną, du arba tris eilėraščius, pasirašytus tuo pačiu slapyvardžiu. Premija tegalės būti skiriama tik vienam tam pačiam autoriui.

6. Kūrinys siųsti adresu: Poezijos Konkurso Komisijai, "Draugas", 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

7. Sprendimo bešališkumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąjį pavardę ir adresą, taipgi išrašant stundiamu eilėraščių pavadinimus ir pasirinktą slapyvardį.

8. Sluostandis savo eilėraščių konkurso komisijai, rašytojai tuo pačiu sutinka, kad jų kūriniai, premiją laimėję ar nelaimėję, gali būti išspausdinti "Drauge".

bet man godojasi, kad novelė būtų taip egoistiškai negalėję užsibaigti...

I ką gi konkurso komisija turėtų atsivelti, skirdama premijas? Ir gražiai reikiamas mintis, ir psichologiškai pagautas žmogus nuotalkas, ir gudru kūrinio intrigos narpliojimą? O, taip! Tačiau dar to maža. Reikėtų žūrėti ir į kūrinio turinį, jo dėstymą, o gal labiausia, į jo užbaigą, kitaip sakant, atomazgą, kad skaitytojas, perskaitęs jį, nesijaustų tik mandriai paveidiotas po literatūrinis užkulius, tačiau gautų ko nors ir pamokančio, gražaus ir sekantino.

P. Alšėnas

AR BARONO 'NULIS' VERTAS PREMIJOS?

"Draugo" paskelbtas literatūros konkursas buvo sudominęs visus: ne tik kūrėjus, bet ir skaitytojus. Kūrėjai kimšo į vokus sukurtas novelės ir jas siuntė konkursui komisijai, o skaitytojai, nekantariai laukė premijuotų kūrinių pasirodant "Drauge" skiltyse. Ir jie, gal ne vienas, savo mintyse sprendė klausimą: "Kokius gi laureatus pagimdys šis konkursas?"

Ir štai, jau žinome konkurso laimėtojus, skaitome ir jų kūrinius "Drauge". Pirmoji premija paskirta Nijolei Jankevičiūtei, visiška negirdėtai literatūriniam pasulyje, už novelę "Ragana", antroji — jaunam, bet jau spėjusiam užslanguoti rašytojui Aloyzui Baronui už jo sukurtąjį "Nulį" ir trečioji — žinomai rašytojai Nelėi Mazalaitėi-Kruminienėi.

Perskačius jau atspausdintus dvejus pirmųjų laimėtojų kūrinius, norisi prašyti balso ir eiliniam skaitytojui. Kitaip sakant, vienam tu, kuriems tie kūriniai skirti pasiskaityti, o kartu ir pasidžiaugti.

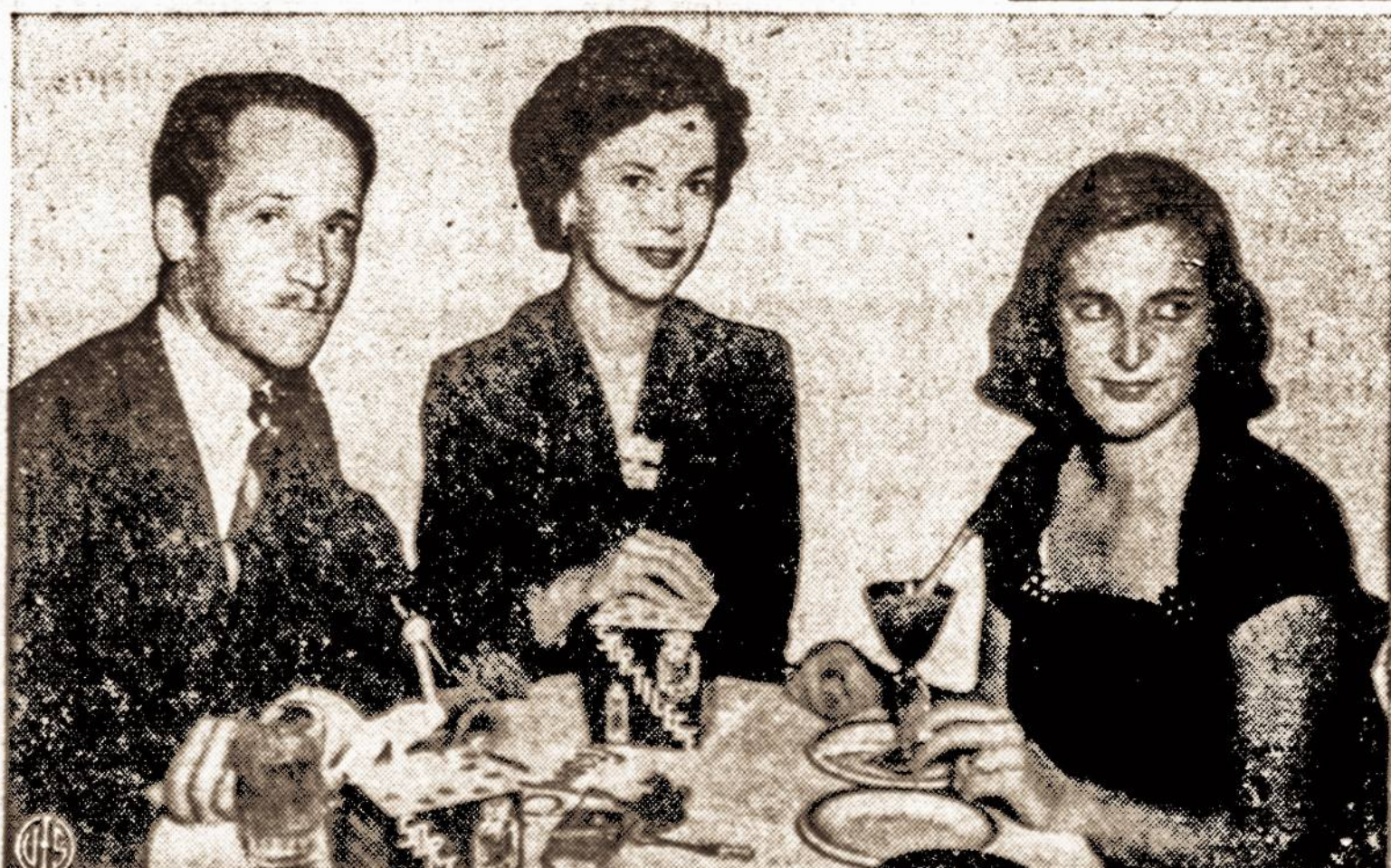
Šiuo atveju reikėtų pasakyti, kad konkurso komisija "Ragana" premijav visai užtarnautai. Jeigu Nijolei Jankevičiūtei ir toliau taip rašys, iš jos galima tikėtis stiprios kūrybinės jėgos. Ji ypatingai moka įžvelgti ir gamtą, piešti, tarytum teptuku, jos vaizdus, meistriškai sukompounoja kūrinio sluzetą ir itin gyvai pri-

stato skaitytojui kūrinio asmenis. Jos "Ragana", galima sakyti, pajėgė perduoti skaitytojui viską, ko jis galėjo laukti ir tikėtis gražaus. Skaitydama N. Jankevičiūtes novelę, žmogus pasilsis, vaizduotėje pabrąžins Lietuvos laukais, nuklysti į Kupiškio paėzerę, kur gyvena senutė, žmonių ragana praminta, na, ir kūrinio atomazgą pajunti gražaus, pamokančio jausmo. Toks kūrinys dera perskaityti ir suaugusiam, ir jaunuoliui, pagaliau, ir mokyklinio amžiaus pipirui.

Deja, kal perskaitai A. Barono "Nulį" taip ir norisi paklausti konkurso komisiją: už ką tas kūrinys premijuotas? Ir ne dėl to aš šį klausimą statau, kad Jauno Kūrėjo Barono nevertinčiau ar negerbiau. Anaipol. Jis yra parašęs itin gerų dalykų. Jis kuria ir dviem frontais: proza ir poezija. Ir, reikia pasakyti, prozos genjis pas jį visiška baigia pralenkti eilėdaros meną. A. Baronas visu ūgiu išsitiesė tik prozoje, o jo poetiškoji gyselė, atrodo, turi tendenciją visiška atrofuoti, susitraukti...

"Nulis" atveju, — Baronas jokio stebuklo neparodė ir tas jo kūrinys, toli gražu, nebuvo premijos vertas, nors ir antrasis... Tiesa, tame kūrinelyje yra sąmojaus, puikiai sumontuotų sakinių, filosofinės retorikos (kuri ir vyrauja nuo pradžios iki galo novelės), psichologinių nesugriaujamų motyvų (ypač pradžioje, novelės įžangoje) ir dėstymas neblogas, bet jau pabasta, pabalgia — juk ji visišku egoizmu kvepia! Gražus dalykas novelėje yra tai, kad vyriausias jos personažas "mokėsi taupyti", dar gražesnis, sakyčiau, yra antrąjį personažą, Mellūno, užsibrėžimas pamiršti kapitono Čepalčio, buvusio jo darbovietės viršininko, kadalse padarytą skriaudą ir nelaimę jam padėti, tačiau novelės atomazgoje pirmoji užsispriemas neskolinti pinigų, "filosofikai" samprotaujant, kad "žmogaus artimiausias artimas yra jis pats" — jau yra egoizmo kulminacinis taškas... Iš tikrųjų, išėjus Mellūnui iš Kazio kambario, autorius ir pats išpraudžia į jo lūpas tokį išsireikškimą: "Aš pradariau stalcėju. Po jos laiškas gulėjo žali banknotai. Minu prozas genjis pas jį visiška baigia pralenkti eilėdaros meną. A. Baronas visu ūgiu išsitiesė tik prozoje, o jo poetiškoji gyselė, atrodo, turi tendenciją visiška atrofuoti, susitraukti..."

Zinoma, gal Baronas galėjo meistriškiau sumegzti tą sakinį, tai yra kūrėjo menas,

Pagarbėjusi filmų aktorė ir kinoteatrų publikos, labai pamėgta Shirley Temple (viduryje) savo bičiulių tarpe New Yorke. Kalbama, kad ji čia atvyko susipažinti su Broadway teatrų veiklos sąlygomis. Matyt, paketino mesti filmą ir pereiti į dramos teatrą.

Vienybės IVAIRENYBĖS

NAUJASIS KRAŠTO APSAUGOS SEKRETORIUS

Gen. George C. Marshall ir jo santykiai su didžiaisiais

Generalas George C. Marshall buvo vėl pašauktas lemtingoms pareigoms, šį kartą gynybos sekretoriumi. Jau taip yra buvę ne kartą, kada, kritiškai padėčiai susidarius, Prezidentas Trumanas kreipiasi į šį vyrą, prašydamas jo pagalbos.

Tarp prezidento ir generolo yra ypatingi santykiai. G. Marshall yra buvęs draugiškuose santykiuose ir su kitais dideliais vyrais Washingtone, kariuomenėje ir plačiajame pasaulyje, įskaitant tokias asmenybes kaip Stalina, Čiankaišėkų ir raudonuosius Kinijos vadus.

Prezidento Trumano pagalba gen. Marshallui yra nepaprastai didelė. Prezidentas jį vadina didžiausiu vyrų gyvyje amerikiečių tarpe. Jo pašaukimas į apsaugos ministrus yra susijęs ne vien su Amerikos gynybos organizavimu. Prezidentas nori jį turėti už patarėją, ypač užsienių politikos klausimuose. Išėina, kad jis dabar yra lyg ir prezidento pavaduotojas.

Trumano — Marshallo draugystė prasidėjo pirmiausiai 2-jo pasaulinio karo metais. Trumanas, tada senatorius, norėjo atsistatydinti ir eiti į kariuomenę. Generalas patarė jam pasilikti ir išnaudoti progą tapti viceprezidentu. Kaip Senato karinio komiteto pirmininkas Trumanas turėjo daug reikalų su generolu Marshallu.

Tuoju po karo iškilo politiniai keblumai Kinijoje. Trumanas pakvietė Marshallą vyksti tenai. Vėliau prezidentui buvo reikalingas užsienių reikalų sekretorius. Marshallas sutiko būti juo. Sveikatos negalavimai privertė Marshallą atsiskirti nuo šio pareigų, bet vos tik jam atsitaisius po padarytos operacijos jis perėmė Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmininko pareigas. Dabar, 69 metų amžiaus, geros sveikatos, jis yra antrą kartą Trumano vyriausybės nariu.

Gen. Marshall nėra joks „yes“ sakytojas, pataikautojas. Jis yra nekarta priešinis prezidento projektams. Jis pasipriešino 1948 m. prezidento rinkimų kampanijai metu Trumano sumanymui pasiūsti į Maskvą taikos pasiuntinį. Dabar, užsienių politikos srityje šių dviejų vyrų pažiūros sutampa. Prezidento Trumano užsienio politikos pažiūros susiformavo kaip tik būnant Marshallui valstybės sekretoriumi.

GENEROLAS IR VALSTYBĖS SEKRETORIUS ACHESON
Tarpas tarp apsaugos ir užsienio departamentų darosi vis šlauresnis. Achesonas buvo paskirtas sekretoriumi, kada gen. Marshall valdė užsienių departamentą. Juodu kartu paruošė Marshallo planą. Juk pirmas, kuris viešai paskelbė šio plano apmatas, buvo D. Acheson. Juodu abudu paruošė planą Kinijos politikai, nutardami nutraukti paramos tiekimą nacionalistinei Kinijai.

Tuo tarpu, kai Johnson dažnai nesutiko su Achesono politika, gen. Marshall užsienių politikos klausimuose yra Achesono politikos rėmėjas. Bendradarbiavimas tarp jų, atrodo, bus lengvas.

GEN. MARSHALL IR GEN. MACARTHUR
1933 metais, kada gen. MacArthur buvo generalinio štabo viršininkas, Marshallas, tada pulkininkas, dairėsi užimti tinkamą vietą. Jis buvo paskirtas National Guard instruktoriumi, kas reikė lyg ir pažeminimą. Tarp šių dviejų kariškių yra buvę įvairių nuomonių skirtumų ir nesupratimų, kurie baigėsi, kai MacArthur — 1950 m. spalio 6 d.

Gen. George C. Marshall prie savo stalo Pentagone.

Arthur išvyko į Filipinus kaip to krašto vyriausybės patarėjas. Paskutinio karo metu, kada MacArthur, pabėgęs iš Australijos, organizavo iš ten lemtą smūgį japonams sutriuškinti ir reikalavo kiek galint daugiau laivų ir jėgų, gen. Marshall, jau karo štabo viršininkas, pareiškė „No“, argumentuodamas, kad Europos frontas yra pats svarbiausias. Prezidentas Roosevelt reikalavo patenkinti kiek galint MacArthuro reikalavimus, bet tuo laiku vis dar buvo kalbama apie nuomonių skirtumus tarp kalbamųjų generolų. Atrodo, kad ir šiandien šių du generolai tebėra skirtingų pažiūrų, kurie frontai yra lemtingiausi: MacArthurui atrodo Azija, Marshallui — Europa.

MARSHALL IR EISENHOWER
Šiuodu aukščiausieji paskutinio karo vadai gerai sutarė. Iš pradžių Marshall nebuvo patenkintas gen. Eisenhowerio paskyrimu į vyriausios sąjungininkų vadus Europos fronte, bet vėliau jis ėmė jį remti ir girti kaip vieną talentingiausių karvedžių. Buvo kalbėta, kad gen. Marshall darė pastangų atitraukti gen. Eisenhowerį nuo kandidatų į prezidentus 1948 m., bet pats Marshall yra pareiškęs, kad jis nieko bendra nėra turėjęs su Eisenhowerio pareikimu dėl atsiskakymo kandidatutuoli.

Dabar vėl iškyla kalbos, ką darys gen. Marshall, jeigu gen. Eisenhower šūtiktu kandidatutuoli į prezidentus 1952 m.

SANTYKIAI SU ČIANKAIŠEKU

Trumano prašomas, gen. Marshall 1946 m. mėgino sutalkinti kinų nacionalistus su komunistais. Po 13 mėnesių nesėkmingu pastangu Kinijoje, jis grįžo atgal, rekomenduodamas nutraukti Čiankaišekui tolimesnės paramos tiekimą. Jis pareiškė, kad nacionalistų vyriausybė yra reaktiveriška ir savanaudiška. Teikiama pagalba nacionalistams lengvu būdu per kovas ar pirklybas perleidžiama raudonai Kinijai gailėtu būdu ir toliau nodonesiems kiniečiams. Kad remlama, reikalinga, kad Čiankaišek pertvarkytų savo vyriausybę, pasakė Kongresui gen. Marshall. Jis buvo tos nuomonės, kad Čiankaišekas sudarytų koalicinę vyriausybę su liberalais ir komunistais.

Kai 1948 m. jis gulėjo po operacijos ligoninėje, atvykus Čiankaišekas žmona keturias valandas prašė Marshallą pa-keisti savo nuomonę apie pa-

galbos tiekimą, bet be pasėkų. **PRIESINGOS GEN. WEDEMEYER PAŽIŪROS**
1947 m. gen. Marshall pasiūstė į Kiniją buvusį Čiankaišeko štabo viršininką generolą Albert Wedemeyer. Jis priėjo įsitikinimo, kad Marshallo Kinijos politika buvo klaidinga. Šie kritikos balsai tebegirdimi ir šiandien. Wedemeyer sakė, kad Kinija gali būti išgelbėta nuo komunizmo, jeigu Amerika suteiktų reikiama ir įmanoma pagalba. Daugelis senatorių ir kongreso narių pareiškė, kad Wedemeyerio politika buvo teisinga, ir kad Amerika, sekdamas Marshallo patarimus, atidavė Kiniją ir raudonųjų rankas.

MIRGA MARGA

— New Mexico yra vienintelė JAV valstybė, kurioje rinkimų lapeliai spausdinami 2 kalbom: ispaniškai ir angliškai.

— San Francisco pinigų liejykloje per vieną dieną pagaminama apie milijoną štuk monetų. Didžiausias pareikalavimas yra 1 cento monetų.

— Turtlingiausia JAV vietoje yra Asheville, North Carolina. Čia gyvena 75 gyventojai, kurių turtais siekia 100,000,000 dol.

— Tennesse yra vienintelė valstybė, su kuria ribojasi net 8 JAV valstybės: Arkansas, Missouri, Kentucky, Virginia, North Carolina, Georgia, Alabama ir Mississippi.

— 1907 m. italų dramaturgas Giuseppe Giacosa rašė: „Man rodos, kad amerikiečiui yra svarbiau būti girtu, negu pačiam gerti. Aš pažinojau tik keletą amerikiečių, kurie gėrė ir sakė, kad jiems tai patinka.“

— 1862 m. britas Anthony Trollope, žymus rašytojas, rašė: „Jei aš kaip keliautojas norėčiau išreikšti savo įspūdžius, tai tegaliu tik pasakyti, jog yra du dalykai: viena, tai, kad New Yorke nieko nauja negali pamatyti, o, antra, čia nėra jokios galimybės ką nors pamatyti.“

— Iš visų JAV prezidentų gausiausia šeima turėjo prezidentas John Tyler. Iš keturiolikos jo vaikų buvo 8 sūnūs ir 6 dukterys.

— 1821 Elefantinė saloje atradostas papirusas su III-ja Čiankaišeko žmona keturias valandas prašė Marshallą pa-keisti savo nuomonę apie pa-

KADA ATsirADO SPAUDA?

Kristupas Kolumbas paskelbė žinią, kurios laikraščiai ligi šiol tebelaukia. Su Amerikos atradimu prasidėjo žurnalizmas.

Vokiečių žodis „Zeitung“ (j kuri nusizūrėjus, atrodo, sudarytas iš mūsieškis „laikraštis“) yra ispaniškos kilmės ir reiškia žinią. Pirmoji žinia, kuri rekordiniu tempu paplito ir buvo išversta į visas kalbas, kilo iš Kristupo Kolumbo. Tai buvo laiškas izdo kanceliariui Rafaelui Sanchezui, pranešas apie Amerikos atradimą. Su šio laiško multiplikacija ir platinimu atsirado ir žurnalizmas.

Žurnalistikos lopsys yra toji Strassbourgo bažnyčios niša, kurioje galima buvo nusipirkti tuos „pauštutus“ laiškus — vienoje pusėje spausdintus lapelius, atspausčius nuo išpaustyto medinių lentelių. Ši strassbourgiečių specialybė, viduramžiais taip pagarsėjusi, kaip vėliau ir žasų kepenėlių paštetai, gyvavo jau prieš spausdinimo išradimą, kuris pasireiškė atskiru judomųjų raidžių gaminiu ir sumontavimu.

Kolumbo laiškas buvo pats pirmasis didysis slageris, kurį 1494 metų laiško piauštutajai galėjo atžymėti. Kito panašaus pranešimo laikraščiai tebelaukia ligi šiol. Kolumbo laiškas yra reporterių žvaigždė. Jos spindėjimo nesulpinimo nei šimtmečiai, nei Liudviko XVI nukirsdinimas, Emzės telegrama, tuberkuliozės bacilos, arba šiaurės asigalio atradimas, Koperniko darbai, ir pas, kaip pabaiga, penketu-ko gimimas ir atominė bomba Hiroshimoje taip pat buvo gėri dalykai. Tačiau ne vienas jų nepadarė to, ką pasiekė Kolumbo pranešimas.

Jis ne tik pranešė apie Naujojo Pasaulio atradimą, jis jį ir sukūrė. Nuo tos dienos žmonės tapo kitiški. Jie pasidarė optimistai ir įgijo drąsos, kuri tebelaukia ligi šios dienos. Kolumbo laimėjimu laikraščiai tebesvajoja ir slaptai viliasi visi žurnalistai — nesvarbu, geri ar blogi, piktos valios ar geros širdies jie būtų.

Laikraštis yra prancūzų — vokiečių — austrų darinys. Prancūzai išrado vedamuosius ir atkarpą, austrai tuščiažodžius ir kavines. Tačiau didžioji prancūzų ir austrų žygis reikšmė tuoju pat atsiraduria antroje arba trečioje vietoje, atsiminus vokiečių įnašą.

Sumanymas laikraštį leisti reguliariai, nesvarbu, ar būtų kas pranešti, ar ne — kilo vienam Frankfurto leidėjui (Emmel, 1615).

Pastū raitininkams, jodinėjantiems nuo Frankfurto iki Paryžiaus, Briusello, Hamburgo, įtekinėti reguliariai išėimantį spausdintą laišką su žiniomis — nėra jokia nepaprasta idėja. Nuostabus yra tik drąsumas, glūdis šiame sumanyme — tai reikalingumas sukurti žmogaus tipą, kuris nuolat rinkytų žinias, taigi, žurnalista.

Šiame sumanyme glūdėjo moderniosios žmonijos gimimasis. Naujas amžius atvėrė duris. Išėjo dvi figūros — prenumeratorius ir žurnalistas. Išėjo viešumon epocha — revoliucijų ir indiskretškumo bendrais bruožais darbas buvo jau atliktas. Ji apipavidalino Italai ir prancūzai. Italai sugalvojo už naujienų skaity-

mą paimti pirmuosius pinigus. Šio sumanymo paminklas žodis „gazetta“. Reguliariai pasirodąs laikraštis prancūzams davė mintį sukurti prenumeratoriaus viskuo tikinto ir iš anksto apsimokančio — figūrą.

Tikėjimas pažanga ir vyliamas žmonija, viltis, kad mūsų planetą turi laiminga pasikirti — yra šių amžių vedančios žvaigždės.

Žurnalistas ir jo abonentas įvykdė Herkulo ir Don Kichoto darbus. Jie leidosi kvailinami, jie vaikėsi viendienių drugelių, jie laipiojo ant barikadų, jie buvo vėjinių malūnų sparnu nutrenkami į žemę, jie sukūrė institucijas (a la londoniškis „Times“), jie įsteigė — Amerikoje — pastovias valstybes.

Savo kūrinyje „Jankis kairalius Arturo dvare“ Mark Twain sako: „Pirmiausia konstitucija, paskui gyvybės draudimas, o tada — pirmyn su laikraščiu!“ Tai yra amerikiečio politinė religija. Amerika, su kurioje atsiradimu prasidėjo žurnalizmas, šiandien yra pati didžiausioji laikraštų žemė visame pasaulyje. Anglija, Prancūzija, Vokietija ir Austrija veļasi ją, bet tebėra gana toli atsilikimas. Iš 200,000 žurnalistų (spėjama, kad tiek jų yra pasaulyje) 120,000 tenka vien Amerikai.

Yra nelengva pasakyti, kas yra šio krašto viešpats. Žurnalistas nėra rangovai, sindikatai, partijos, Kremlius, arba Jungtinių Tautų pilnatis. Tačiau yra aišku, kad žurnalistai mašios galios atmosferoje. Jie turi šį tą pranešti, jie duotauja, jie gali sukurti naujaitiką, — reikia su jais skaitytis.

Mūsų laikų optimistai yra nuomonės, kad žurnalizmas yra išmokstamas lygiai, kaip medicina arba teisė. Pradžioje gali taip ir atrodyti, kad nėra nieko paprastesnio, kaip išleisti laikraštį. Čia žinios, čia rinkykla, sujunk ir viskas gatava.

Tačiau ar visuomet yra žinios, o jei jos ir yra, tai kas pagaliau yra žinia? Laimingas Amerikos atradimo įvykis niekaip nesikartoja, žurnalizmas prasideda vienareikšmiškumu, tačiau su savimi jis nešasi tūkstančius abejojimų. Šių abejonių kirminas jame slypi nuo pat pradžios. Jis pulsavo ir pačioje pirmoje žinioje. Tačiau pirmas redakto-rius jo nematė, nei girdėjo. Tai ir yra jo laimė. Kitaip, gal būtų, iš karto jis būtų buvęs nuleidęs rankas.

Kolumbas parašė, kad jis atrado kelius į Vakarų Indiją ir jos žemės. Jis tuo buvo ištikinęs visą gyvenimą. Tik gana vėliau imta kalbėti: savo didžiąja žinia Kolumbas paleido pirmąją spaudos antit. Jis atrado ne Vakarų Indiją, bet Amerika. Ši istorija yra tinkama skepticizmui stiprinti, bet ji parodo, kokiu netikrumo dugnu tenka žurnalistams klaidžioti. J. P.

— Termitų karalienė kas dvi minutes sudeda po kiaušinėlių. Kadangi ji gyvena apie 10 metų, tai ji per tą laiką sudeda per 2,5 mil. kiaušinėlių, iš kurių išsirta tiek pat bičių.

Jan 10 metų, kai visi klauso
„LIETUVOS ATSIMINIMŲ“
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos įšėdieniais, nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 kic. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDEJAS
SESTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IS WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN II, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
45-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2943

A. NOVITZKIE
BARAS RESTORANAS SALE
Sėlė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams
59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas DA 6-7460

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

J. KUMPIKO
ELEKTRO MOTORŲ DIRETUVEJE
Taisomi elektro motorai, ventiliatoriai, kirpimo bei skutimo mašinos, skalbimo mašinos, dulkių siurbiai ir kitoki dalykai.
GARANTUOTAS IR GREITAS PATARNAVIMAS.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 7-1423

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI
Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinių Valstybėse ir užsienyje.
Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.
Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniškai vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.
Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.
STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividendas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki \$5000.00.
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

1860 90th ANNIVERSARY 1950
Latest Quarterly Interest-Dividend **2%** Credited and Compounded Quarterly
A YEAR
Interest starts from the first of every month on sums from \$25. to \$7,500 plus dividends
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a quarterly dividend period.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. BROOKLYN, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

JEI ATOMINĖ BOMBA ČIA KRISTŲ...

KAIP GYDYTI NUDEGIMUS IR KITUS SUŽALOJIMUS

Atominis bombardavimas sukella naujos rūšies sužalojimus — radiacijos ligą, kuri žudo savo dviem ypatybėm nudegimu ir sproginu. Aple puse mirties atsitikimų per du atominius bombardavimus Japonijoje įvyko nuo nudegimų ir apie 15 proc. nuo radiacijos. Sprogimo sužalojimai stovi greta nudegimų. Jeigu bomba buvo numesta arti žemės arba jūros paviršiaus, galima laukti abiejų rūšių sužalojimo nuo nudegimų ir nuo sproginu. Pradinis radiacijos veikimas pasilik tas pats, o tolimesnės radiacijos žala sustiprės. Daugelis žmonių nukentės nuo sudėtingo sužalojimo, kur gali veikti dviejų arba daugiau rūšių jėgos.

ATOMINIAI NUDEGIMAI

Nudegimai gali įvykti ne tik nuo šiluminės radiacijos — žybtelėjimo, bet ir nuo antrinių gaisrų. Žybtelėjimo nudegimai, net negilus, visai sudaro audinius ir, jei tai įvyko arčiau kaip 3/4 mylios nuo centro sprogimo, paliesta oda pajauosta kaip anglis. Rūbai, ypatingai sviesių spalvų medžiagos, suteiks apsaugą nuo šiluminį spindulių, jeigu ne per arti kūno. Įvykus nudegimui, oda tuoj parausta, po kelių valandų tamsėja ir išskyla pūsles, kas pareina nuo nudegimo laipsnio.

GYDYMASIS

Atominio nudegimo gydymas nesiskiria nuo paprasto nudegimo, tiksliai visa būda, kad didelis skaitčius nudegimo atsitikimų tuo pačiu laiku reikalauja pagalbos. Gydymo kiekvienu atveju pavartos labiausiai tinkamą gydymą. Europoje, taigi ir Lietuvoje, didelių pasiekimų paprastieji nudegimai gydyti buvo vartojamas 30% žuvų taukų tepalas su vazelinu.

Atominio sprogimo sužalojimai yra dviejų rūšių.

Tiki 1000 pėdų, nuo centro, kur krito bomba, sprogimo bangos spaudimo pakanka mirtinai nužudyti žmogų. Ne mažiau rimtos yra antrinės sprogimo pasekos — nuo griuvimo pastatų, skrendančių skeveldrų. Šitie sužalojimai gali įvykti atstume iki dviejų mylių. Gydymas ir šiais atvejais yra panašus kaip kiekvieno nelaimingo atsitikimo, tik sužalotų skaitčius gali būti milžiniškas.

RADIACIJOS LIGA

Visos rūšys branduolinės radiacijos (spinduliavimo), ar bus pradinės ar vėlesnės, sukella tą pačią radiacijos ligą žmogaus organizme. Ligos smarkumas pareina nuo spindulių kiekio. Doza 600 ar daugiau rentgenų bus mirtina visuos atsitikimuos, išskyrus 5

proc. iki dviejų savaičių. Vidutinė doza 400 rentgenų pakankama užmušti iki 50 proc. nuo dviejų iki dvylikos savaičių. Sumažinta doza paprastai ne mirtina, tai yra nuo 100 iki 300 rentgenų.

Bendrai kalbant, kuo smarkiau paveikia spinduliai, tuo greičiau pasireiškia radiacijos ligos simptomai.

Mirtinuos atsitikimuos įvairūs sutrenkimo laipsniai pasireiškia po kelių valandų. Pirmą arba antrąją dieną sutrenkimas pasireiškia vėmimu, viduriavimu, pastoviai kylanti temperatūra. Pradžioje skausmo nebūna, bet nukentėję jaučiasi nėsmagiai, jie prisilėgti ir nuvargę.

Dažnai, kai tie reiškiniai po dviejų ar trijų dienų pranyksta, jie vėl pasikartoja dar smarkiau, po to seka koma — sąmonės netekimas ir mirtis. Prie vidutinių mirtinų dozų pradiniai simptomai pasireiškia ne taip žauriai ir kiek vėliau nuo kelių dienų iki 2 savaičių. Kada jie pasikartoja, įvyksta kraujavimas kiekviename organe arba audiniui grupėje ypatingai per gleivines plėksneles burnoje ir žarnose. Sumažintos dozės dažnai neturi pradinų reiškinų ir radiacijos liga pasirodo trečią savaitę. Šitie reiškiniai nėra tiek pavojingi, kaip prie vidutinių mirtinų dozų. Mažiau 100 rentgenų radiacija nesukella ligos.

Radiacijos liga prasideda nuo klaurai pereinančio spinduliavimo ypatingai gamma spindulių, kurie suardo cheminius procesus svarbiose kūno ląstelėse. Daugiausia jie žaloja limfinius audinius ir kaulų smegenis — du svarbiausius šaltinius baltų kraujo rutulėlių. Stoka leukocitų (baltų kraujo rutulėlių), kurių užduotis kariauti su bakterijų išbrovimu, palieka kūną be apsaugos prieš kiekvieną infekciją (apkrėtimą), kuri gali įvykti.

GYDYMAS

Norint nustatyti radiacijos ligos laipsnį ir jos palinkimą

MAISTO KRAUTUVE

J. Jokubauskas, Sav.
291 Maujer St.
Brooklyn, N. Y.
EV 4-9579

BROADWAY FOOD SHOPPE

Kafeteria ir restoranas
FRANK IROLA, sav.
Gamina ir pristato maistą vestuvėms ir kitokioms pramogoms
139 BROADWAY,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-9050

THE HALF SHELL

P. Janus ir G. Shlakis, Sav.

Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

V. A. BUDRAITIS

APDRAUDOS AGENTAS

Sąžiningas patarnavimas
8552 102 Street, Richmond Hill, N. Y.
Virginia 9-6773

GEORGE F. RACHUN

Restoranai, baras ir salė

Gerai gėrimai ir šilti valgiai,
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. HY 7-9758

pasveikti, reikia suskaičiuoti baltus kraujo rutulėlius, kas yra lengvai atliekama laboratorijoje. Tinkamas gydymas gali išgelbėti daug gyvybių prie vidutinių mirtinų dozų, ir žinoma turi vilioti, kad radiacijos ligos tyrimai greitai laiku suteiks daug svarbių žinių.

Pagalduymas ligoninėm, norint užtikrinti pilną ramybę, vengimas persalimo ir nuovargio yra pirmas svarbus žingsnis. Pilnas kraujo perpylimas turi būti padarytas, kol kaulų smegenys turės laiko atstatyti ir pagaminti kraujo rutulėlius. Pakankamas maitinimas turi būti laikomas, įvedant per venas reikalingą cukrų, proteinus, vitaminus ir tt. Nuo infekcijų (apsikrėtimų) galima apsaugoti, vartojant peniciliną ir kitus antibiotikus.

Dr. V. Tercijonas

'WILD WEST' NUOTYKIAI 1950 METAIS

"Laukinių vakarų" laikai ir romantika dar nėra dingę iš kasdieninio Amerikos gyvenimo. Tai gali patvirtinti gerokai skaičius naujai atvykusių. Bet tokių nuotykių, kokius patyrė švedų studentas Stig Wallmark Kalifornijoje, pasitaiko kiek rečiau. Jie prasidėjo San Bernardino.

Jam pastoję kelią žmogus, pasivadinęs viceeriu. Patikrino dokumentus, iškratė klėses ir po to pareikalavo sėsti į jo automobilį. Išvažiavus nėra tiek pavojingi, kaip prie vidutinių mirtinų dozų. Mažiau 100 rentgenų radiacija nesukella ligos.

Radiacijos liga prasideda nuo klaurai pereinančio spinduliavimo ypatingai gamma spindulių, kurie suardo cheminius procesus svarbiose kūno ląstelėse. Daugiausia jie žaloja limfinius audinius ir kaulų smegenis — du svarbiausius šaltinius baltų kraujo rutulėlių. Stoka leukocitų (baltų kraujo rutulėlių), kurių užduotis kariauti su bakterijų išbrovimu, palieka kūną be apsaugos prieš kiekvieną infekciją (apkrėtimą), kuri gali įvykti.

Issigandęs studentas prašė šerifą sustoti ir jį paleisti. Šis jam paaiškino, kad jis nesąjoks šerifas, o tik paprastas žudikas, kuriam gresia arba elektros kėdė arba mirtis be-lenktyniaujančių su policija. Kadangi jam vienam nuobodų, tai švedas turįs palaikyti jam kompaniją.

Pe šešiolikos valandų tokios įtemptos kelionės jie privaziavo Nevada. Čia iš užpakalio pasirodė policijos automobilis, susekęs žudiko pėdsakus. Policija turėdama gero pagrindo manyti, kad žudiko kompanijonas yra tos pačios

Šis vokiečių darbininkas, susirinko statulų galvas, kurios anksčiau puošė Kaiserio Vilhelmo II pilį, Berlyno sovietų sektoriuje. Šios pilies vietoje dabar rusai ruošia raudonąją aikštę.

katgorijos, nesivaržydama, pylė iš automatinų revolverių, taikydama, kaip vėliau paaiškėjo, užpakaly sėdintiam studentui ir pakauši. Prie Arizonos sienos policija pagaliau pagavė žudiko automobilį. Studentui lengviau pasidare, bet tuojau jis apsišvylė. Tvarkos dabotojai "laukiniuose vakaruose" yra kieti vyrai, rašo Amerikos švedų laikraštis "Nordstjernan" minėtas studentas. "Mane tuoj nutrenkė žemė ir dar aparadė galvą ir šonkaulius taip, kad jie ir šiandien febeskauda. Po to sukautė rankas ir nuvežė kur tai į dykumos kalėjimą. Mėginau prisistatyti policijai, bet vėl gavau keletą stiprių kirčių ir veidą. Mano pašą ir

dokumentus numetė į kampa. net nepažiūrėję. Policijos akys as buvau žudiko sėbras, o ne koks tai pagautas stipendininkas iš Švedijos.

Kalėjimas sėra tinkamas žodis pavadinti narvui, į kuri mane imetė. Jis dvokė išmatomis, nebuvo jokio tualetio. Kita naktį mane išgabeno į Las Vegas kalėjimą ir pasodino į mažą kamara su 28 kaliniais. I savo prašymą leisti susisiekti telefonu su švedų konsulu Los Angeles, gavau vėl kovbojišką antausį. Per 2 dienas negavau nusiprausti, nei susisiekti su pasauliu. Bet po to mane paleido.

Teisėjas paaiškino, kad čia buvęs mažas apsirinkimas.

REGISTRUOKIS IR BALSUOK

Amerikos kareiviai miršta karo laukuose už mūsų laisvę. Komunistų agresija žygiuoja, nepripažindama jokių ribų. Kituose kraštuose, kuriuos valdo komunistinė valdžia, nėra laisvės. Kai kuriose šalyse laisvė buvo per jėgą sunaikinta, kitose nustatyti rinkimai įvykdė politinius perversmus. Rinkimai tik tai iš vardo. Žmonėms buvo įsakyta balsuoti už komunistą.

Čia Amerikoje kiekvienas pilietis turi teisę balsuoti, ir šią pareigą saugoja JAV Konstitucija. Patys žmonės pasiskiria ir išrenka valdžios pareigūnus, nes mūsų valdžia yra žmonių valdžia. Bet 1948 m. prezidento rinkimuose JAV balsavo tik 51.2%. Italijoje 94%, Norvegijoje beveik 90%, Anglijoje 84% ir Vakarų Vokie-

tijoje 75%.

Šiandien amerikiečiai turi atlikti savo pilietines pareigas todėl, kad tarptautinė ir vietinė padėtis to reikalauja. Mūsų kraštas jau parodė kelią toms tautoms, kurios ieško išsities iš chaoso ir laisvę ir gerovę. Dabar visas laisvas pasaulis stebi ir žiūri JAV, kuri duoda pavyzdį kovose prieš komunistinę agresiją. Kaip mes, kaip piliečiai, galime siūlyti tokį pavyzdį, kada tikrai 51.2% balsuotojų susidomėję valdiškais reikalais? Atsakymas tegali būti tik vienas: balsuokime, patys aktyviai dalyvaudami mūsų valdžioje ir vartodami stipriausią ginklą prieš komunistą — balsavimo teisę.

Balsavimo teisė piliečiui neuzdeda jokios naštos.

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.

532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 4-8302

J. M. BUYAUSKAS

Laidotuvių Direktorius

Naujai pastatytame namte moderniškai įrengta koplyčia.

Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.

24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel.: Kearny 2-2588

MERIDEN MONUMENTAL WORKS

STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE

JOHN MCGINNIS, Sav.
65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
Prie M. Olivet Kapinių

arba
Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike
Flushing, N. Y.
Prie St. Mary's Kapinių
Telefonai DAVenport 6-0750 Flushing 7-9248

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS:
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9—12 ryte
2—9 vakare
Penktadienis uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadienis uždaryta
Tel. Evergreen 7-6868

EDDY'S BAR & GRILL

EDWARDAS PAVILONIS, Sav.
Naujai išdekorotas restoranas ir salė.
Įvairūs gėrimai, šviežias maistas
LIETUVIŠKA NUOTAUKA
459 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

HELENA'S BEAUTY STUDIO
(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)
Exclusive Prescription Permanents
136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

KINGSLAND INN
Al. J. Grunskis, Sav.
Įvairūs sveikiamieji gėrimai.
Šviežias maistas pietums ir kitokiems užkandžiams.
Salė susirinkimams ir šiaip pobūviams
Televizija.
148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.
Tel. Evergreen 4-8918.

A. Povilansko Baras ir Restoranai
SALĖ SEIMYNIŲ PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. Evergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklynne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 7-1241.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas. Evergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
123 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRUNAS-BALTON,
Direktorius, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464

F. W. SHALINS
(SALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas. STagg 2-4409
Kopyčia Laidotuviams NOTARY PUBLIC
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Das mus

Julija Rajauskaitė - Susienė, pianistė, iš Brooklyno persikėlė gyventi į New Jersey, kur jau anksčiau buvo apsigyvenęs ir savo srityje darbą gavęs jos vyras.

Bonius Kulis, mūsų bendradarbis ir skaitytojas, šiuo metu gydomas namuose po sunkios katastrofos, kuri įvyko fabrike. Elektrinė mašina, neuvaldoma šoferio, staigiu kryptelėjimu sulaužė jam koją. Gipsė jį turės išbūti dar ilgesnį laiką.

Jonas Krunklys, Vienybės gen. agentas, užrašė du naujus skaitytojus: E. Umbrasienę ir A. Kveglį, kurie susimokėjo metinę prenumeratą.

Leokadija Maciūnė, visą mėnesį išbuvusi Brazilijoje, Rio de Janeiro, kur lankė savo tėvus, seseris ir brolių, lėktuvu išskridusi, laivu sugrįžo atgal į New Yorką.

Albinas Karalius, maspeitietis, su žmona ir dviem vaikais vykdamas į Florida, pakeliui, anapus Washingtono, pateko į automobilio nelaimę.

Brigita Daukšienė, Vienybės skaitytoja, buvo atvykusi iš Floridos aplankyti savo draugų ir ta proga ilgesnį laiką viesėjo Viktorių vasarnamyje, Ronkonkoma, L. I.

Pranas ir Ona Jakšėiai sveikina savo draugus brooklyniečius iš Niagara Falls, kur jie buvo nuvykę, lankydamiesi pas savo gimines netoli Buffalo, N. Y.

Albinas S. Trečiokas, žinomo newarkiečių Ievos ir A. S. Trečiokų sūnus, pradėjo studijas Georgetown universitete (Washington, D. C.), norėdamas paruošti daktarata.

Prieš tai A. S. Trečiokas, jr. Fordamo Universitete studijavo istoriją. Daktarato parengimo darbai jį gavo žėnūitų stipendiją.

KVARTETAS "AITVARAI"
Pereitą savaitę bendrame posėdyje, po ilgesnių diskusijų, ansamblio vedėjas A. Mrozinskas ir jo kvarteto nariai galutinai nustatė kvarteto vardą, pavadindami jį "Aitvarais".

Kvartetas įtemptai ruošiasi savo pirmajam pasirodymui, kuris įvyksta Schwaben Hall sausio 28 d. Kvartetas jau gauna užsakymų koncertuoti ir Lietuvosose kolonijose už Didžiojo New Yorko.

POSEDŽIAVO BALFO RINKLIAVOS KOMITETAS
BALFo patalpose, 105 Grand St., Brooklyse įvykusiame BALFo rinkliavos komiteto posėdyje, kuriame papildomai aptarta Didžiam New York'e spalio 27 ir 28 dienomis įvyksiančios viešosios rinkliavos reikalai. Nutarta kreiptis į paskiras organizacijas, kviečiant talkininkauti rinkėjais. Rinkliavoje talkininkaus ir New Jersey lietuviai.

T. KLUBO SUSIRINKIMAS
Tautininkų Klubas po vasaros atostogų vėl pradeda veiklą. Susirinkimas šaukiamas spalio 13 d. 8 val. vakare Klubo patalpose. Sekretorius kviečia nesivėluoti.

ČIURLIONIEČIAI TRIUMFAVO NEW YORKE

(Atkelta iš 1 psl.)
Apie penkiolika mėginių labai gražiai ir darniai grojo kanklėmis.

Visos čia atliktos liaudies dainos buvo A. Mikulskio suharmonizuotos, būtent: Skamba, skamba kankliai, Pasvars-cyk, antela su solištais N. Navickaitė ir L. Sagiu; Palankėj su Navickaitė ir Kavaliūnu. Sekančioj dainoj Melnikas buvo imituoti naminiai gyvūnai. Ši daina daugiau sužavėtu savo efektingumu, jeigu būtų pusiau sutrumpinta, nes jos melodija yra pagrįsta vos keliomis nuolat pasikartojančiomis gaidomis.

Paskutinės dvi dainos buvo Kalvelis ir Namu broličiai.

Choras, kaip sakiau, skambėjo galingai ir puikiai. Jis susilaukė užtarnautų ovacijų iš publikos pusės ir labai gražių kritikų Amerikos didžiojo spaudos.

Mano manymu, Čiurlionio Ansamblis turėtų dar šį sezoną duoti įvairiuose Amerikos miestuose bent 30 koncertų. Čia tokius koncertus galėtų sėkmingai surengti WCB Artists and Concert Managemento narė Valerija Tysliavienė, kurią tenka pasveikinti už taip pavykusį šio koncerto suorganizavimą.

Pačiam chorui ir jo talentingam dirigentui Mikulskui patariau įtraukti į savo repertuarą ateinančiam sezonui bent porą stambių klasiškos muzikos dainų, šalia liaudies dainų, nes tokiu būdu choro prestižas dar labiau pakiltų ir, be to, kas sezoną reikėtų duoti ką nors naujo, norint turėti ilgametį pasisekimą.

Choras yra pakankamai stiprus, kad galėtų atidaryti ir užbaigti koncertą Schuberto, Schumano ar Brahms'o bei Mozarto veikalais, ar bent parodyti dalį kokios žinomos oratorijos ar misterijos su šokiais.

Toks choras iškilų ir stambų, tikrai artistišką ansamblių, kuriuos domėtūsi visa Amerika.

Lietuvių publikai linkiu ir toliau taip gražiai palaikyti lietuviškus koncertus, neškiriant koncertų savo žymiausių artistų dainininkų ir instrumentalistų, kad ir jų repertuaras nėra pagrįstas vien tik liaudies menu, bet taipogi ir rimta, klasiška muzikos literatūra.

Šis lietuviškas solidarumas, be abejo, išsiplės dar labiau ir todėl reikia manyti, kad lie-

Ar prisimenate tą žavingąją "Blezingėlę"?

tuvių artistams atsidarys pla-tesnė darbo dirva.

Koncerto tikslas — pakelti dvasinial publiką, iškelti tautos vardą, o ne ieškoti progos tai ar kita organizacijai pasipelninti artistų sąskaiton.

Tuo atveju Čiurlionio Ansamblio koncertas pilnai at-siekė savo tikslo, nes buvo taip surengtas, kaip ir kitų žymių artistų koncertai yra rengiami.

Baigdamas, dar norėčiau pridurti, kad koncerto per-traukos metu kalbėjo New

Yorko DP Komisijos pirmininkas Edward Corsi, pasveikindamas Ansambli, kaip garbingus svečius, kuriais Amerika praturtėjo!

Koncerto programos dalis buvo perduota iš New Yorko Times radijo stoties WQXR.

Voice of America užrekor-davo visą programą, perduo-dama ją Europai ir Lietuvai.

Čiurlionio Ansamblio kon-certas Carnegie Hall buvo tikra lietuviška šventė New Yorke.

Vyt. Bacevičius

VIETINIŲ ORGANIZACIJŲ DEMESIUI

SUSIRINKIMAI

Spalio 8 d. 1 val. pp. Tautininkų Klube, 337 Union Ave., Brooklyne, bus visuotinis ALT Sąjungos skyriaus susirinkimas.

Susirinkime padarys pranešimus: ALTS Konferencijos reikalais Alksnins, radijo valandai talkininkavimą referuoz Jasėnag ir Tag Day reikalų kalbės St. Gudas.

Susirinkime kviečiami nariai ir naujai įstoti norintieji svečiai.

Pr. Narvydas, sk. ėirm.

SPORTININKŲ DEMESIUI

Spalio 6 d. 8 val. vakare (punktučiai) įvyks Lietuvių Atletų Klubo mėnesinis susirinkimas. Kviečiami visi nariai sportininkai dalyvauti.

LAK, Sporto Vadovas

SACHMATININKAMS

Spalio 12 d. 18 val. kviečiami visi New Yorko Sachmatininkai ir Sachmatų sporto mėgėjai susirinkti į Lietu-

vių Atletų Klubą, 168 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. (Jamai-ca ar Metropolitan traukiniu išlipti Marce Avė. stoty).

Patitarimas šaukiamas ap-tarti sekancio sezono planą.

LAK Sporto Vadovas

SANDAROS SUSIRINKIMAS

Spalio 7 d., šeštadienį, 4 val. popiet. Atletų Klubo patalpose, 168 Marcy Ave., Brooklyne įvyksta "Sandaros" pirmosios kuopos susirinkimas.

ISTEKEJO A. DULKYTĖ

Čia gimusi ir išsimokslinusi Lietuvaite Anna Dulkytė, Karalienės Angelų parapijos vargonininkė Pr. Dulkes duklė, rugsėjo mėnesinis praleidimo Kanadoje ir Istekejo už jauno lietuviu muziko Klemenso Bagdonaviciaus.

Jos vyras tik 1948 m. atvykęs į Kanadą, pradžioje dirbęs aukso kasyklose, o vėliau vargoninkavęs ir vedęs lietuvių chorą Hamiltone. Šiuo metu jis laukia vizos atvykti į JAV.

mobilius. Jis žino, kad Nash firmos mašinos yra valytojai ir prie užpakalinių langų, nors tėvo mašina yra Buick.

Pačios jauniausios kartos ateiviai atrūdo, kaip ančiukai, vištų išperinti. Jie turi skirtingus patraukimus, ir jų motinoms yra sunku juos suvalkyti. Tai skirtingos aplinkos padariniai.

"Lietuvių Kelias" savo žinių tarnyba kai kada pralenkia ir greičiausias Amerikos dienraščius. Apie Seulo pašėmimą "L. K." pranešė savaitę anksčiau, negu Amerikos karo korespondentai, siūnciū į dieną po du kartus telegramas iš Korėjos fronto.

Kiek sunkiau "L. K." sekasi išpėti valstybės vyrų pavardes. Tame pačiame numeryje (rugsėjo 22 d.) jis rašo apie švedų ministerio pirminko Gerhardseno kalbą. Gerhardsen jau šešti metal yra Norvegijos ministeris pirmininkas, tad jam ir geriausiu norū esant, būtų sunku eiti tas pačias pareigas ir Švedijoje. Ten tą darbą dirba Tage Erlander, taipgi jau nemaža laiko (penkis metus), taip kad laikraščiu skaitytojai jau yra seniai išidėję į galvą šias pavardes, ir stebisi, kodėl jų neškiria "L. K." redaktorai.

Val Noris

N. MAZALAITĖ-KALBĖS PER J. GINKAUS RADIJĄ

Ši šeštadienį BALFo rinkliavos reikalui per J. Ginkaus radiją kalbės rašytoja Nelė Mazalaitė.

LIETUVISKAS DIENRASTIS

Spalio 1 d. Brooklyne išėjo "Zinių" pirmasis numeris. Tai nedidelio formato dienraštis, kurio leidėju pasirašo Petras Lišauskas. Šis numeris laikomąs krainesliu, atskirame žodyje pranešančiu, kad netrukus šis laikraštis išeis normaliai kasdien ir svarbiausiuoju savo tikslu yra pasirinkęs informaciją. Dienraštis nori apjungti visus rytinių valstybių lietuvius.

PAPILDOMOS DARBO VALANDOS BALFE

Norint sudaryti galimybes dienos metu dirbantiems lietuviams registruotis rinkėjais, BALFe dviem valandom prapstas darbo laikas. Todėl dabar BALFo įstaiga atkaryta nuo 7 iki 5 val. ir nuo 7 iki 9 val. vak. kasdien, išskyrus šeštadienius. Šeštadieniais dirbama nuo 9 iki 1 val. popiet. Rinkliavos talkininkai — rinkėjai gali registruotis tomis visomis valandomis raštu, asmeniškai arba paskambindami tel. EV. 7-1422.

BRONKSIŲ PUOTA

Rugsėjo 30 d. Liet. Dem. Klubas savo patalpose Bronx turėjo pirmąjį rudens sezono puotą, kurioje dalyvavo gražūs būrelis vietos ir apylin-kės gyventojų. Vakara atidarė J. Akerman, pakviesdamas kaibėti ir programą vesti vietos veikėja J. Lekuči. Marijona Jaseviciene padėklamavo eiles. Be to, kalbėjo Vienybės agentas J. Krunklys, ragindamas visus vietos lietuvius rašyti į klubą. Ši sėkminga puota, kurią surengė Am. Diksonienė, M. Šodeikienė, M. Kazlauskienė, M. Markeviciene ir K. Melėnas, nusiųsė iki vėlumos.

J. Krunklys

ISNUOMOJAMA 2, 3 arba 4 kambarių butai bevalkėms šeimoms. Šiltas ir šaltas vanduo, centralinis šildymas. Kreiptis: 72 Ocean Ave., Jersey City, N. J. (43)

BEDFORD DINER
BAR and GRILL
396-398 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

Viena gražiausių užiegių
Brooklyne ir apylinkėse
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aidona Polk,
Sav.
BARAS IR RESTORANAS
Ivairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET,
Brooklyn 7, N. Y.
Taylor 7-9852

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas
Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.
245 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

Sitap darbavosi New Yorko lietuvės 1947 metų BALFo didžiosios rinkliavos metu. Dabar reikalingas dar didesnis jų būrys. Registruokitės rinkėjomis ir rinkėjais šių metų rinkliavai.

SIUVĖJAI REMIA BALFO RINKLIAVĄ

Lietuvių siuvėjų lokalas iš spalio 14 d. (8 val. vak.) savo išdo paskyrė pirmąją stambesnę auką BALFui, kuri, kaip žinoma, ruošiasi rinkliavai arba "Tag Day". Ši auka skiriama tos rinkliavos pradžiai. Vėliau rinkliavos metu siuvėjai taip pat žada uoliai bendradarbiauti. Bent taip patvarkė lokalo pirmininkas. Išskyrus komunistus, visi siuvėjai pasisakė už rinkliavą.

Siuvėjų susirinkime lokalo pirmininkas V. Zaveckas taip pat ragino dalyvauti susipažinimo su buvusiais tremtiniais vakarienių, kuri bus

MARIJONAI BUDRIKIENEI

mirus, giliausios užuojautos reikiame dukteriai Stasei, sūnams Antanui ir Albinui, broliui Petruui Svetkai ir seserims.
P. ir M. Slapikai

CAPPIELLO IŠPEJA:

Dabar laikas išigyti tai, ko vėliau gali pritrūkti
Dabar kainos, palyginti, dar prieinamos

Cappiello krautuvėje dabar galima gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosi, rašomųjų mašinėlių, dujomis bei aliejumi kūrenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.

Cappiello krautuvė jau 35 metai, kai sąžiningai tarnauja visiems savo klientams.

Cappiello krautuvė gerai žinoma visiems lietuviams. Čia galima gauti lietuviškų plokštelių

Cappiello krautuvė turi specialų skylių lietuviams, kuriam vadovauja Charles J. Marma.

CAPPIELLO
706 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-7848.

TOKIOS TOKELĖS

Laikraščiu paskutinės žinios apie Ievos Paulekūtės - Rockefeller laukiamas skyrybas duoda naujos medžiagos pobūvių pokaibiams, ypač moterų tarpe. Mūsų moterys neprieikaštuoja jai, kad ji, tapusi turtingiausios šeimoms pasaulyje narė, nepasuntė čekio BALFui ar kurioms kitoms lietuviškoms visuomeninėms organizacijoms, kaip tai daro vyrai. Jos kalba apie Ievutės meilės karjerą su pasididžiavimu, o apie paaiškėjusią jos šeimyninę krizę — su užuojauta, kaip apie auką. Jos kaltė — neturtas, paprastumas, kas golerių princu aplinkoje reikičia tą patį, ką lenkų šlektų tarpe muzikę.

Ievutės meilės, arba bent vedybų istorija buvo viena sensacingiausių pokariniams metais. Apie ją nemažiau rašyta, kaip apie Ritą Hayworth arba Ingrid Bergman, ir reikičia pasakyti, tik iš geresnės pusės. Romanų rašytojai tai dėkinga tema storokai knygai. Su dideliu idomumu ją skaitytų ne tik moterys, bet ir kritiškai nusiteikę vyrai.

Betyrinėdami charakterio skirtumus tarp senųjų ir naujų lietuvių ateivių, dažnai nepastebime, kad skirtumai

tarp paskutiniųjų ateivių ir jų priešmokyklinio amžiaus vaikų, apleidusių Lietuvą motinų gličiuose arba gimusių pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, yra dar didesni. Jiems istartas žodiš Lietuva nesukelia vaizdo, nes jos nėra matę, ir kabėti ateityje su jais tėvynės reikalais bus lygiai taip pat sunku, kaip ir su čiagimiu jaunimu.

Anadien važiuoja automobiliu naujas ateivis su savo šeima, dviem vaikais ir draugais ir svečiais. Algis, dar nebaigęs ketverių metų, seka pro automobilio langą pravažiuojančias mašinas ir pranešėja: "Čia Buick, o čia Pontiac, o čia buvo Fordas. Iš penkių mašinų jis išpėja keturias firmas tikriausiai. Neautomobilininkui tai įstabu, kad tokio vaiko žinios apie automobilius jį pralenkia. Kai svečiuose Algį apkrovė pavaiškuotomis knygomis ir parodžiau pirštų į versį, klausdamas, kas čia per gyvulus, jis ramiai atsakė: tai šuo..."

Visa gyvenija, kurią jis, būdamas Vokietijoje ir Amerikoje, matė, yra katė ir šuo. Jis matė didelį ir mažų šunų, kodėl jų negali būti tokių didelį, kaip versis. Bet pakalbėję su juo apie auto-

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).